

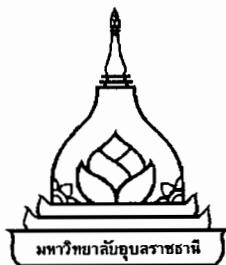
แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

นันท์ภารณ อุ่นชิน

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีประจำศาสตราจารย์
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

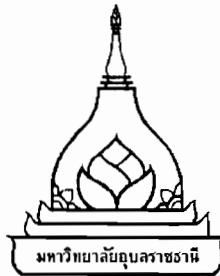
**APPROACHES TO IMPROVE THE DISTRIBUTION OF ALLOWANCES
FOR DESTITUTE ELDERLY BY KHUMUANG SUB-DISTRICT,
WARINCHAMRAP DISTRICT, UBON RATCHATHANI PROVINCE**

NANPHAON OUNSIM

**AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC
ADMINISTRATION MAJOR IN PUBLIC ADMINISTRATION
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE
UBON RATCHATHANI UNIVERSITY**

YEAR 2012

COPYRIGHT OF UBON RATCHATHANI UNIVERSITY

ในรับรองการค้นคว้าอิสระ^๑
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
บริษัทฯ รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันศึกษา
สาขาวิชาธุรัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์

เรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคูเมือง
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัย ว่าที่ร.ต. พญนันท์ภาอุ อุ่นชิน

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

 อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนพรรณ ราเน)

 กรรมการ

(ดร. ปักษ์สตรา เรียมปัญญา)

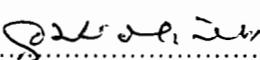
 กรรมการ

(ดร. อรพัน เลียงจินดาดาวร)

 คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยันต์ รัชกุล)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ อินทร์ประสิทธิ์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ปีการศึกษา 2555

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและเมตตาเยี่ยงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนพรรณ ฐานี อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระที่เคยให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ และเป็นแรงกระตุ้นผลักดันให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ลงไปได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระมีความซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในการทำงานในสังคมได้จริง และขอขอบพระคุณ ผู้สูงอายุทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือ แสดงความคิดเห็นที่ดีมีประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ และขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ รปน. ๕ ทุกท่าน ที่เคยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กับตลอดการศึกษา และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ทุกท่านในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณนุพกการีของผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระ คุณพ่อแสวง - คุณแม่หนูจันทร์ อุ่นซิม ที่ให้ชีวิตและสติปัญญาและการสนับสนุนอย่างหาที่เปรียบมิได้ และที่สำคัญยิ่งสามีพรือน ลูกสาว ตลอดจนญาติพี่น้องที่เคยให้กำลังใจ และเป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จครั้งนี้ที่ทำให้ผู้ศึกษามีกำลังใจที่มุ่งมั่นศึกษาจนประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศแด่ ผู้สูงอายุทุก ๆ ท่าน

ล. อ.ล

(ว่าที่ร้อยตรี(หญิง) นันท์ภารณ อุ่นซิม)

ผู้วิจัย

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลุมเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
โดย : นันท์ภาอุร อุ่นชิน
ชื่อปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : รัฐประศาสนศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนพรรณ ชนะ

ศัพท์สำคัญ : แนวทางการพัฒนา กระบวนการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

การศึกษารั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สภาพการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สภาพปัจจุหาในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลุมเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลุมเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้สูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่เข้มทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลุมเมือง จำนวน 826 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้ตารางสุ่มตัวอย่างของ เครชช์และมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 265 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

(1) กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแต่ละด้าน พนว่า องค์การบริหารส่วนตำบลคลุมเมือง มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สูงอายุและเตรียมแบบฟอร์มการลงทะเบียนรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไว้พร้อมกันนี้ได้มีการประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน รวมไปถึงด้านการประกาศรายชื่อผู้สิ้นสุดการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างน้อย 15 วัน และได้จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 2 วิธี คือ แบบเงินสดและโอนเข้าบัญชี

(2) สภาพการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในภาพรวม ด้านผู้รับเงินส่งเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง

(3) สภาพปัจจุหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

(4) แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้บริการด้วยความเต็มใจอยู่ในระดับมาก ประชาชนนิสั่นร่วมในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เมื่อประสบปัญหาในการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหานั้นสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ABSTRACT

TITLE : APPROACHES TO IMPROVE THE DISTRIBUTION OF ALLOWANCES
FOR DESTITUTE ELDERLY BY KHUMUANG SUB-DISTRICT,
WARINCHAMRAP DISTRICT, UBON RATCHATHANI PROVINCE

BY : NANPHAON OUNSIM

DEGREE : MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION

MAJOR : PUBLIC ADMINISTRATION

CHAIR : ASSISTANT PROFESSOR THANAPAN THANEE, Ph.D.

KEYWORDS : DEVELOPMENT GUIDELINES / PROCEDURES / SENIOR PENSION

This research aimed to study the procedures, operation, problems, and development guidelines of senior pension payments of Khumuang Sub-district administration organization, Warinchamrap District, Ubon Ratchathani Province. The population in this study was 826 people in Khumuang sub-district aged 60 and over registered to receive pensions. The sample was 265 seniors based on Krejcie and Morgan's sample size table. Data were obtained from questionnaires and analyzed by frequencies, percentages, means, and standard deviations. Four major results were evident.

(1) Concerning payment procedures, it was found that the Khumuang Sub-district administration organization checked the qualifications of persons, prepared registration forms, and announced the names of eligible people as well as those whose pensions had been terminated at the village headman's office of every village at least 15 days in advance. Payments were made by bank account money transfers and cash.

(2) The operation state of the pension payments was generally at a high level for entitled persons, staff, and the operation rules and regulations. However, the operation processes were found to be at a moderate level.

(3) Problems regarding pension payments were generally at a high level, involving staff, payment rules and regulations, and operation processes, also at a high level.

(4) The overall development guidelines of the pension payment procedures were at a high level, and the hospitality of staff concerned, also in a high level. The people participated in publicizing the senior pension policy, and staff assisted in the solving of problems.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 บททวนบทวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	13
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	16
2.4 สภาพปัญหาการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	29
2.5 บทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบล	31
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	48
3.3 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ	49
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
4.2 กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหาร ส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	57
4.3 สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหาร ส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	62
4.4 สภาพปัจจุบันการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหาร ส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	70
4.5 แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	76
4.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบล คุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	80
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์	81
5.2 อภิปรายผล	85
5.3 ข้อเสนอแนะ	91
เอกสารอ้างอิง	93
ภาคผนวก	98
ประวัติผู้วิจัย	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 จำนวนผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 หมู่บ้าน	35
3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 หมู่บ้าน	47
4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	56
4.2 จำนวนและร้อยละของกระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	59
4.3 จำนวนและร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมและจำแนกรายด้าน	63
4.4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน	65
4.5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	67
4.6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านผู้รับเงินลงทะเบียนเพื่อการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	69
4.7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	70
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ภาพรวมและจำแนกรายด้าน	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจุหการจ่าย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัจุหการขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้าน ^{กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน}	72
4.10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจุหการจ่าย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัจุหการขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้าน ^{เงินนาทีผู้ปฏิบัติงาน}	74
4.11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจุหการจ่าย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัจุหการขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้าน ^{ระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ}	75
4.12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจุหการจ่าย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัจุหการผู้สูงอายุ ที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ^{ไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ}	77
4.13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการพัฒนา กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวาริน ชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	78
4.14 จำนวนและร้อยละ ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยัง ชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	82

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนผังการปฏิบัติงานในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคูเมือง	33
2.2 ขั้นตอนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	34
2.3 กรอบแนวคิดในการศึกษา	45

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสัดส่วนและจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก ในระยะเวลา 10 ปี ผ่านมา จากประชากรใน พ.ศ. 2543 จำนวน 5,733,000 คน คิดเป็นร้อยละ 9.19 ของประชากรทั้งหมด ใน พ.ศ. 2548 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 6,617,000 คน คิดเป็นร้อยละ 10.17 และใน พ.ศ. 2553 จำนวน 7,639,000 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 ของประชากรทั้งหมด (กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์, 2554) นับว่าเป็นการเพิ่มจำนวนของประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายตามมาหลายประการ และด้วยวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปของสังคมที่ต่างต้องดื่นرنแกร่งแข็งแกร่งขึ้นกัน ให้มีกลุ่มผู้สูงอายุจำนวนมากถูกปล่อยละเลยหรือทอดทิ้งให้ทำมาหากิน เลี้ยงตัวเองไปตามลำพังอย่างไม่มีลูกหลานเหลียวแลหรือได้รับการเอาใจใส่น้อยลง จากการที่จำนวนผู้สูงอายุของประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลจากการที่ความก้าวหน้าทางการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งการกระจายบริการด้านสาธารณสุขและการให้ความรู้ นโยบายการวางแผนครอบครัวที่ส่งผลให้อัตราการเจริญพันธุ์ของประชากรลดลง จึงทำให้ประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นและมีอายุยืนยาวขึ้น ทั้งนี้ก็นำมาซึ่งภาวะเสื่อมและปัญหาด้านสุขภาพ โดยเฉพาะการเจ็บป่วยเรื้อรังเนื่องจากวัยสูงอายุ มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ถูกด้อยลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม จากปัญหาดังกล่าวจะหันให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมในระบบบริการสังคมและสุขภาพ เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าสู่ภาวะวัยสูงอายุอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี

จากลักษณะข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่ารัฐบาลทุกชุดก็พยายามดำเนินการตระหนักถึงปัญหา ดังกล่าว และได้วางมาตรการและแผนงานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นับจากสมัยของพล. ป.พิบูลสงคราม ซึ่งได้ดำเนินการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแคร ใน พ.ศ. 2496 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาไม่สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวหรือครอบครัวไม่มีความพร้อมในการดูแลผู้สูงอายุ ต่อมา รัฐบาลได้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้นอีกตามจังหวัดต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค เพื่อร่องรับปัญหาผู้สูงอายุที่ย้าย居และถูกทอดทิ้ง

ต่อมาในรัฐบาลในสมัย พล.เอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้ตรัตนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุและปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น คณะกรรมการได้มีมติเมื่อ วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2525 อนุมัติให้วันที่ 13 เมษายน ของทุกปี เป็นวันผู้สูงอายุแห่งชาติ และได้เลือก “ดอยคำวน” เป็นสัญลักษณ์ของผู้สูงอายุรัฐบาลจึงมีแนวคิดในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการโดยสถาบันบริการ สถานสงเคราะห์คนชรา และศูนย์บริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เป็นบริการภายนอกสถาบันแต่ยังคงให้หลักการของชุมชนเป็นฐาน ซึ่งการมีส่วนร่วมของรายวุฒิในชุมชนคือ การให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สวัสดิการรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับเจตนา湿润ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 4 กล่าวว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีขึ้นไปและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพนิสิตที่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ (เสนอ อินทรสุขศรี, 2551 : 25)

ใน พ.ศ. 2536 กรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงเป็น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เป็นหน่วยงานที่มีการกิจหนักคือ การส่งเสริมให้ประชาชนในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยเฉพาะประชาชนที่ต้องโอกาสและได้รับผลกระทบจากปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ โดยการพัฒนาระบบ รูปแบบและวิธีการด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ การจัดเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทุกจังหวัด หมู่บ้านละ 3-5 คน คนละ 200 บาทต่อเดือน ด้วยเหตุที่ประชาชนที่ต้องโอกาสได้รับผลกระทบจากปัญหาสังคมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นประกอบกับลักษณะสวัสดิการสังคมอันเกี่ยวข้องกับปัญหา และความต้องการของประชาชนมีความหลากหลายและสับซับซ้อน อีกทั้งมีข้อจำกัดด้านโครงสร้างหน่วยงาน กล่าวคือ ไม่มีหน่วยงานในระดับอำเภอเป็นหน่วยงานซึ่งในพื้นที่และใกล้ชิดประชาชนและข้อจำกัดด้านอัตรากำลัง ซึ่งในแต่ละจังหวัดจะมีอัตรากำลังเพียง 13 – 19 อัตราเท่านั้น มีผลให้กรมประชาสงเคราะห์ ไม่สามารถจัดบริการด้านสวัสดิการสังคมได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2554 : 35) สภาพดังกล่าวทำให้กรมประชาสงเคราะห์ จำเป็นต้องทบทวนบทบาทภารกิจและหน้าที่ขององค์กร รวมถึงปรับรูปแบบการบริการด้านสวัสดิการสังคมให้มีความเหมาะสม สามารถจัดบริการด้านสวัสดิการสังคมให้เข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อมีการพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงแล้ว กรมประชาสงเคราะห์ จึงเสนอให้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านสวัสดิการสังคมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการประจำอำเภอให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดภารกิจในด้านสวัสดิการสังคมไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการประจำยประจำให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 8 ภารกิจ คือ การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และ

เงินเพิ่มพิเศษในภาวะเศรษฐกิจด้อย การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนพิการ การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ ศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุในวัดโดยชุมชน สถานสงเคราะห์คนชรา การอนุญาตให้มีหอพักเอกชนตาม พ.ร.บ. หอพัก พ.ศ. 2507 การมาปั้นกิจสองเคราะห์ และงานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการเด็กและเยาวชน (อาหารเสริม และอาหารกลางวัน) (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554 : 8)

ต่อมารัฐบาลมีนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยมีแผนปฏิบัติการที่กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านบริการเบี้ยยังชีพให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรุงเทพมหานครเป็นผู้ดำเนินการแทน รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้ห้องถิ่นสามารถพึงตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อันเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ห้องถิ่นและประเทศชาติโดยส่วนรวม งานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในระดับหนึ่ง ด้วยเหตุที่เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ รูปแบบหนึ่งที่สนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชนหรือหมู่บ้านต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งประสบปัญหาความเดือดร้อน เนื่องจากไม่มีรายได้เพียงพอแก่การครองชีพ หรือขาดผู้อุปการะเดียวๆ หรือลูกทอดทิ้ง และไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้

องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับถ่ายโอนจากการจัดการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ที่ได้รับถ่ายโอนจากการประชาราษฎร์ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2554 : 32) โดยยึดถือระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 จึงเป็นอีกภารกิจหนึ่งที่สำคัญ แม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง จะมีความพร้อมในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ แต่ในสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ การประสานงานกิจกรรมช้าช้อนของการทำกิจกรรม และการวางแผนขาดการมีส่วนร่วมและแนวทางที่ชัดเจน ความไม่เพียงพอของบุคลากร ความคล่องตัวในการอนุมัติเงินงวด การติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชน และการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ดังนั้น จึงทำให้มีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเกิดให้ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

1.2.2 เพื่อศึกษาสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

1.2.3 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุหานในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

1.2.4 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชากรผู้สูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป ที่เข้าลงทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง จำนวน 826 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ซึ่งได้กำหนดขอบเขตฐานข้อมูลวิธีการศึกษาในส่วนของกระบวนการเบิกจ่ายเบี้ยยังชีพ สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพ สภาพปัจจุหานการจ่ายเบี้ยยังชีพ และแนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา การศึกษาในครั้งนี้เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2555

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ทราบถึงกระบวนการดำเนินงาน สภาพปัจจุหาน สาเหตุของปัจจุหาน และผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

1.4.2 สามารถนำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อให้เบี้ยยังชีพได้ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ยากไร้ใน “สังคมผู้สูงอายุ” อย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของผู้สูงอายุ ครอบครัวและสังคม

1.4.3 สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า อ้างอิง และเพิ่มพูนความรู้แก่ ข้าราชการ พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ และผู้ที่สนใจในการศึกษาค้นคว้าทางด้านวิชาการ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยครั้นี้ได้นิยามศัพท์เฉพาะหรือนิยามปฏิบัติการ ไว้ดังนี้

แนวทางการพัฒนา หมายถึง แนวทางการพัฒนากระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

การจ่ายเบี้ยยังชีพ หมายถึง การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับ

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ รับผิดชอบขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ความรู้ความเข้าใจกระบวนการ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงาน จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ เช่น 1) คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ 2) ขั้นตอนการขอรับเบี้ยยังชีพ 3) การตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพ 4) วิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพ 5) การสื้นสุดการรับเบี้ยยังชีพ

สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพ หมายถึง สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในกระบวนการจัดการ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง ได้แก่ 1) การบูนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน 2) เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน 3) ระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพ

สภาพปัญหาการจ่าย หมายถึง สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพที่เกิดขึ้นในด้านองค์กร บริหารส่วนตำบลคุเมืองและด้านผู้สูงอายุ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าอิสระเรื่องแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีการค้นคว้าและรวบรวมแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเบี้ยชีพผู้สูงอายุ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
- 2.4 สภาพปัจุหการดำเนินงานจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุ
- 2.5 บทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบล
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น นับว่ามีความสำคัญมากขึ้นตอนหนึ่งในกระบวนการของนโยบายสาธารณะ แม้ว่าจะมีนโยบายที่ผ่านการวางแผนและกำหนดอย่างถูกต้องเพียงใดก็ตาม แต่หากนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วประสบความล้มเหลวย่อมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใด กลับจะทำให้สูญเสียทรัพยากรต่าง ๆ และส่งผลเสียต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นประชาชนเจ้าหน้าที่ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

2.1.1 ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

Pressman and Wildavsky (1973: 6) กล่าวไว้ว่า “ระดับการเกิดขึ้นของผลนโยบายที่คาดคะเน ไว้และการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจ ได้รับการมองว่าเป็นกระบวนการของการปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่กำหนดไว้กับปฏิบัติการทั้งหลายที่มุ่ง (Geared) ไปสู่การกระทำให้บรรลุผล การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ความสามารถที่จะจัดการและประสานสิ่งที่จะเกิดขึ้นภายหลังในลักษณะที่เป็นถูกโฉล์เชิงสาเหตุและผล ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์” สอดคล้องกับ วรเดช จันทร์ (2548 : 3) ที่เห็นว่า การที่องค์กรที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งมวลปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบาย

ที่ระบุไว้หรือไม่ แค่ไหน เพียงใด หรือ หมายถึง ความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหลายสามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ส่วน ขัดিযَا กรรมสูตร (2551 : 61) ให้ความหมายว่า “การถ่ายทอดนิยมายสู่การปฏิบัติ” ได้แก่ การนำนิยมายไปทำให้เกิดรูปธรรมมากขึ้นตามขั้นตอนต่าง ๆ คือ ในรูปของแผน (Plan) แผนงาน (Program) โครงการ (Project) ซึ่งจะต้องแยกแยะรายละเอียดไปเป็นงาน (Task) หรือ กิจกรรมต่าง ๆ (Activities) ซึ่งเมื่อนำสิ่งนี้มาประมวลกันแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดผลบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในแต่ละขั้นตอน และเมื่อนำผลตามขั้นตอนเหล่านั้นมาประกอบกันแล้ว ก็ย่อมสนองตอบนิยมายในด้านนั้น ๆ ด้วย จะถือว่ามีประสิทธิผล” และศุภชัย ขาวภัย (2545 : 87-91) ศึกษาความหมายของการนำนิยมายไปปฏิบัติของนักวิชาการสำคัญ ๆ และสรุปว่า นักวิชาการส่วนใหญ่มองเห็นพ้องต้องกันในประเด็นที่สำคัญอย่างน้อย 2 ประเด็น คือ การนำนิยมายไปปฏิบัติมีความต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง ไม่ใช่มีขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมที่เกิดขึ้นชั่วครั้งชั่วคราวแล้วเลื่อนหายไป ไม่ใช่กิจกรรมที่ขับขยับ แต่เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง แต่ละขั้นตอนมีความสำคัญรักษาตลอดเวลา และประเด็นที่สอง คือการนำนิยมายไปปฏิบัติเป็นการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของนิยมาย ซึ่งàng ไว้ว่าก่อนนำนิยมายไปปฏิบัติต้องมีตัวตนนิยมาย และต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์กำหนดด้วย นั่นคือการนำนิยมายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนหนึ่งในขั้นตอนนิยมาย ทั้งหมดที่สืบเนื่องกันสรุปได้ว่า การนำนิยมายไปปฏิบัติ คือ กระบวนการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแปลงนิยมายมาเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม เพื่อที่จะนำนิยมายไปปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของนิยมายที่กำหนดไว้

2.1.2 ตัวแบบการนำนิยมายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทร์ศร (2548 : 135-151) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาหรือสิ่งซึ่งเชื่อมโยงระหว่างความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนิยมาย แผนงาน และโครงการไปปฏิบัติ โดยได้นำเสนอตัวแบบ (Model) หรือแนวทางการศึกษาร่วม 6 ตัวแบบ คือ

2.1.2.1 ตัวแบบที่ขึ้นหลักเหตุผล (Rational Model) เป็นการศึกษาการนำนิยมายไปปฏิบัติที่มุ่งเน้นการสร้างประสิทธิภาพในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานตามนิยมาย คำว่า “ขึ้นหลักเหตุผล” หมายถึง ความจำเป็นขององค์กรที่จะดำเนินงานในฐานะที่เป็น Rational Value Maximize ซึ่งมีพฤติกรรมที่มุ่งเน้นวัตถุประสงค์เป็นแนวทาง เพื่อให้องค์กรสามารถสร้างผลงานได้ใกล้เคียงกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หลักมากที่สุด ดังนั้น ในการนำนิยมายไปปฏิบัติ หน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของนิยมายที่กำหนดไว้จะต้องนำทรัพยากรทางการบริหารมาดำเนินงาน โดยเน้นวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเป็นหลัก ผู้นำนิยมายไปปฏิบัติจึงต้องเข้าใจความมุ่งหมายหรือ

วัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจนถ่องแท้ เพื่อนำไปกำหนดการกิจและมอบหมายงานให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานต้องกำหนดมาตรฐานให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน มีระบบวัดผลการปฏิบัติงาน การสร้างแรงจูงใจ และระบบการให้คุณให้ไทยที่ชัดเจนและเป็นธรรม

2.1.2.2 ตัวแบบทางด้านการจัดการ (Management Model) ตัวแบบนี้ให้ความสนใจไปที่สมรรถนะขององค์การ เพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมขึ้นอยู่ กับองค์การที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ว่ามีข้อความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใด โครงการที่จะประสบผลสำเร็จ จึงจำเป็นที่จะต้องอาศัย โครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ โครงสร้างขององค์การที่เหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย ภายในองค์การ จะประกอบด้วยบุคลากรซึ่งมีความรู้ความสามารถในการทำงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการและหรือด้าน เทคนิคอย่างเพียงพอ งบประมาณในการดำเนินงานตามนโยบาย ต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ องค์การยังต้องการเตรียมพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่ที่ใช้ดำเนินงานต้องเอื้อต่อการดำเนินงานตามนโยบาย

2.1.2.3 ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร (Organization Model) เป็นการศึกษา ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติในเบื้องต้นของการสร้างความผูกพันและการยอมรับนโยบายเพื่อมุ่ง ตอบสนองความต้องการทางจิตวิทยาและสังคมมนุษย์ เป็นเรื่องของการนำตัวแบบทางการพัฒนา องค์กร มาประยุกต์ใช้โดยตรง เน้นการมีส่วนร่วมกับองค์การเป็นสำคัญ โดยมองว่าการมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ อันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้น สิ่งที่จะทำให้เกิดความสำเร็จ จึงน่าจะเป็นเรื่องของการจูงใจ ใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างทีมงาน มากกว่าการมุ่งใช้การควบคุมหรือใช้อำนาจทางธุรกิจของผู้บังคับบัญชา

2.1.2.4 ตัวแบบทางกระบวนการราชการ (Bureaucratic Process Model) ตัวแบบนี้พยากรณ์สร้างกรอบการนองหาสภาพความเป็นจริงทางสังคมขององค์การ เชื่อว่าอำนาจขององค์การไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งทางธุรกิจแต่อำนาจที่แท้จริงกระจายอยู่ทั่วองค์การ คือ สมาชิกขององค์กรทุกคนมีอำนาจในเบื้องต้นของการใช้วิจารณญาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการที่มีหน้าที่ต้องติดต่อกับประชาชนอย่างใกล้ชิด สามารถใช้วิจารณญาณในการปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยผู้บังคับบัญชาไม่อาจควบคุมได้ ตัวแบบนี้ความล้มเหลวมักเกิดจากผู้กำหนดนโยบายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากร ซึ่งอาจเป็นข้าราชการหรือประชาชนผู้มีส่วนร่วม จำเป็นที่จะพัฒนามากจากเบื้องล่าง โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจสภาพความเป็นจริงและพัฒนาระบบราชการ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ อย่างแจ่มแจ้ง

2.1.2.5 ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) ตัวแบบนี้เชื่อว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดจากความสามารถของบุคลากรที่เป็นตัวแทนขององค์กร และความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกองค์กร ตัวแบบนี้เห็นว่า การสร้างสมานฉันท์และวิธีการมีส่วนร่วม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นยาก ความขัดแย้งเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นในองค์กรและในระบบสังคมทั่วไป การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นเรื่องของการเผชิญหน้า การบริหารความขัดแย้ง การแสวงหา การสนับสนุน การโฆษณาชวนเชื่อ การรู้จักสร้างเงื่อนไข และหาข้อต่อรองในการจัดสรรทรัพยากร ความเป็นไปได้ที่การนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีความสำเร็จ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการเจรจา สถานะ อำนาจ และทรัพยากรที่มีอยู่ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองของบุคคลที่เป็นตัวแทนขององค์กร ดังนั้น ความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประสิทธิภาพ การแสวงหาแรงสนับสนุนจากกลุ่มภายนอกในการนำเสนอนโยบายไปปฏิบัติกับบุคคล หรือกลุ่มต่างๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติตามนโยบาย

2.1.2.6 ตัวแบบทั่วไป (General Model) ตัวแบบนี้พัฒนามาจากหลาย ๆ ตัวแบบ ทำให้ตัวแปรในตัวแบบนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรบางตัวจากตัวแบบที่ที่มีผลลัพธ์ต่ำ ตัวแบบทางด้านการจัดการ ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ ตัวแบบทางกระบวนการภาระ รวมถึงตัวแบบทางการเมือง ตัวแบบนี้ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

1) กระบวนการติดต่อสื่อสาร ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบาย ความชัดเจนของนโยบาย และกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานตามนโยบาย

2) สมรรถนะขององค์การ ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับความสามารถของหน่วยปฏิบัติ ว่าจะสามารถปฏิบัติตามให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายเพียงใด ซึ่งความสามารถดังกล่าวขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคลากร ภาวะผู้นำ ความพอเพียงของทรัพยากรทางการบริหาร

3) ความร่วมมือสนับสนุนของบุคลากร ประสิทธิผลของการนำนโยบาย ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารในองค์กร ซึ่งใช้เทคนิคการจูงใจให้ผู้ปฏิบัติพร้อมที่จะร่วมมือในการนำนโยบายไปปฏิบัติ พร้อมจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการปฏิบัติตาม และวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งด้านสภาพแวดล้อม ภาระ ภารกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือของบุคลากรเอง ซึ่งขึ้นอยู่กับความตั้งใจของบุคคลต่อองค์กร ผลประโยชน์ส่วนตัว และความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานที่ทำอยู่เดิมของบุคลากร

จากตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ สรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จเกี่ยวข้องกับปัจจัยจำนวนมากซึ่งเป็นปัจจัยทั้งของตัวแบบที่เน้นการควบคุม ตัวแบบที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตัวแบบผสมผสานที่ให้ความสำคัญต่อปัจจัยทั้งจากตัวแบบบันลงล่างและล่างขึ้นบน

2.1.3 กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ขั้นตอนนี้ต้องอาศัยกลไกทางนโยบายเข้ามา รองรับ เช่น หน่วยปฏิบัติงานต่าง ๆ ทรัพยากร เครื่องอำนวยความสะดวก ตลอดจนระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติเพื่อให้นโยบายสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ดีนั้น จำเป็นต้องมีขั้นตอนย่อย ดังนี้ (วิชัย รุ่ปดำดี, 2541 : 47)

2.1.3.1 การเผยแพร่และการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Policy Adoption) เป็นการนำนโยบายที่กำหนดไว้มาเผยแพร่ให้ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องได้รับรู้ เกิดความเข้าใจ ยอมรับ และให้ความร่วมมือ การถ่ายทอดเทคโนโลยี จึงรวมถึงประชาสัมพันธ์นโยบาย การอธิบายแปลความหมาย และการหาแนวร่วมเพื่อให้นโยบายได้รับการสนับสนุนด้วยดี

2.1.3.2 การแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ (Policy Transfer) เป็นการจัดเตรียมแผนรองรับนโยบาย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติอย่างชัดเจน เนื่องจากโดยทั่วไปนโยบายจะต้องอยู่ในสภาพที่เป็นนามธรรม จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายและวิธีการปฏิบัติให้ชัดเจนอยู่ในรูปแบบ จึงจะทำให้สามารถดำเนินการออกมาเป็นผลได้

2.1.3.3 การกำกับควบคุมนโยบาย (Policy Control) ในช่วงการกำหนดนโยบายไปปฏิบัติมีความจำเป็นต้องกำกับดูแลตามดูว่า ขั้นตอนต่างๆ ในระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติมีปัญหาข้อห้ามหรือไม่ อย่างไร อาจจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนนโยบายให้สอดคล้องกับความเป็นจริงด้วย ทั้งนี้การกำกับควบคุมนโยบายจะสอดคล้องกับการประเมินผลนโยบาย โดยจะต้องพิจารณาถึงขอบเขตของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ว่ามีความสำพันธ์ในบริบทต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก องค์ประกอบของโครงการตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่

ประการที่สอง ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความเพียงพอหรือไม่ กลุ่มเป้าหมายได้รับความพึงพอใจจากผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพียงใด ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากค่านิรันดร์ (Cost) และผลประโยชน์ (Benefits) ของโครงการ

การนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องคำนึงถึงสิ่งจำเป็นในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ

- 1) จะต้องกำหนดคุณมุ่งหมายย่ออย่างเชิงปฏิบัติไว้ให้ครบถ้วนและชัดเจน
- 2) กำหนดคุณลักษณะ ทักษะและบทบาทหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน
- 3) การกำหนดมาตรฐานในการสนับสนุนและพัฒนาทักษะของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ
- 4) กำหนดโครงสร้างและการบังคับบัญชาและวิธีการควบคุมการดำเนินงานตามนโยบายเพื่อให้เกิดผลจริงจัง
- 5) กำหนดความสำคัญของเป้าหมายที่จะปฏิบัติ ตามลำดับก่อนหลัง ความจำเป็นและความเหมาะสม
- 6) กำหนดความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ๆ และกับนโยบายหรือแผน หรือโครงการอื่น ๆ ไว้ด้วย

2.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (วรเดช จันทร์ศร, 2548: 16) อธิบายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จและความล้มเหลว ซึ่งประกอบด้วย 3 แนวทางที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.1.4.1 ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถวัดได้จากการดับของ ความร่วมมือที่ผู้รับนโยบายไปปฏิบัตินิยมต่อผู้ออกคำสั่งหรือผู้กำหนดนโยบาย ถ้าระดับของความร่วมมือมีสูงระดับความสำเร็จได้ก็จะสูงตามไปด้วย และในทางกลับกัน ถ้าระดับของความร่วมมือ นิ่มต่ำ ก็หมายความว่าระดับของความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะเป็นสูงได้

2.1.4.2 ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถพิจารณาได้จาก เงื่อนไขที่ว่า ได้มีการบรรลุผลการปฏิบัติตามนโยบายนั้นตามภาระหน้าที่ขององค์กรที่รับผิดชอบ ด้วยความรับรื่นและประขาตปัจจุหา ถ้าการปฏิบัติตามนโยบายได้เต็มไปด้วยความขัดแย้ง หรือมี อุปสรรคข้อขัดข้องเกิดขึ้นเท่าไหร่ ระดับของความล้มเหลวที่น่าจะสูงขึ้นเท่านั้น

2.1.4.3 ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถพิจารณาได้จากการที่ นโยบายนั้นได้ก่อให้เกิดผลการปฏิบัติในระยะสั้น (Short-Run Performance) หรือก่อให้เกิด ผลกระทบ (Impact) ตามที่พึงประสงค์หรือไม่

2.1.5 ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กิเวรรณ วรรณทวี (2550 : 27) เห็นว่าปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ปัญหาทางการเมืองและปัญหาของระบบราชการ อันเป็นอุปสรรคสำคัญที่กีดขวางความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนปัญหาทางด้านเทคนิคหรือปัญหาทางด้านวิธีการนั้น ไม่ได้มีความสำคัญมากเท่าปัจจัยสองประการข้างต้น เนื่องจาก ภายนอกสู่ภายในรัฐบาลมีลำดับชั้นเป็นจำนวนมาก และพฤติกรรมของระบบราชการก็มีลักษณะซับซ้อน เมื่อแผนงานโครงการต่าง ๆ จะต้องผ่านจากขั้นตอนการกำหนดนโยบายไปสู่การนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งมีหลายขั้นตอนหลายหน่วยงาน ความรับผิดชอบของแต่ละขั้นตอน แต่ละหน่วยงานต่อแผนงานหรือโครงการนั้นก็ยากที่จะกำหนดชัดเจน ได้ จึงมักปรากฏเสนอว่าไม่มีใครยอมรับผิดชอบย่างแท้จริงต่อปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เกิดขึ้น

วรเดช จันทรศร (2548 : 3-69) เห็นว่า ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติตามที่จะมีปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

(1) ปัญหาทางด้านสมรรถนะ ปัญหาดังกล่าวมักจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นต่าง ๆ หลายปัจจัย นับตั้งแต่ปัจจัยทางด้านบุคลากร เงินทุนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยทางด้านวิชาการหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนั้น ๆ

(2) ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุม การวัดความก้าวหน้า หรือผลการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ปัญหาในด้านการควบคุมจะมีความมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ

(2.1) ความสามารถของหน่วยที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบาย

(2.2) ความสามารถของกิจกรรมแผนงาน หรือโครงการที่ถูกแปลงมาจากนโยบาย

(2.3) ความสามารถในการกำหนดภารกิจ ตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตามรวม หรือสอดคล้องกับแผนงานหรือโครงการ

(3) ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีสูงขึ้นเป็นอย่างมากถ้าสมาชิกในองค์กร หรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากการนโยบายนั้น ๆ

(4) ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเกิดจากเรื่องของอำนาจและความสมัพันธ์ ระหว่างองค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติตามองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือปัจจัยอื่นหลายประการ นับตั้งแต่

(4.1) ลักษณะของการติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติกับหน่วยงานที่ควบคุมโดยนายดังกล่าว

(4.2) ระดับความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติจะต้องแสวงหาความร่วมมือ พึงพาหรือทำความตกลงกับหน่วยงานหลักอื่น ๆ

(4.3) ระดับของความเป็นไปได้ที่บุคลากรของแต่ละหน่วยจะสามารถทำงานร่วมกันได้

(5) ปัญหาด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลที่สำคัญ เป็นปัญหาหลักอีกด้านหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจลุกมาและส่งผลถึงความล้มเหลวของนโยบายนั้นๆ โดยตรงได้ ถ้าองค์กรหรือบุคคลสำคัญซึ่งได้แก่ กลุ่มผลประโยชน์นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ตลอดจนสื่อมวลชน เป็นต้น ไม่ให้ความสนับสนุน ทั้งในแง่ของ การเมือง เงินทุน งบประมาณ แต่กลับสร้างอุปสรรคทั้งในแง่ของการต่อต้าน เศรษฐกิจ หรือคัดค้านนโยบายนั้น ๆ

สรุปได้ว่า ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติมีอยู่ห้ายด้าน โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การแปลงนโยบาย รวมถึงปัญหาที่เกิดจากองค์กรที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติด้วย ซึ่งในแต่ละด้านมีวิธีและแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อนำนโยบายไปสู่ความสำเร็จ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

2.2.1 ความเป็นมาของเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

สำนักนายกรัฐมนตรี (2554 : 6) กล่าวว่า การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ กรมประชาสงเคราะห์ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2536 ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2535 ในสมัยรัฐบาล นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเห็นชอบให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินโครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุ และครอบครัวในชุมชน เพื่อจัดสรรงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ โดยกระทรวงการคลังได้อนุมัติหลักการเบิกจ่ายเงินตามโครงการดังกล่าวเป็นเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง โดยมอบเป็นเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นเงินเดือนละ 200 บาท ช่วยจนตลอดชีวิต ซึ่งในปีแรกได้รับงบประมาณเพียง 20,000 คนทั่วประเทศ โครงการนี้เป็นโครงการที่รัฐบาลให้ความสนใจมากและผลักดันให้มีการเพิ่มจำนวนผู้สูงอายุที่รับเบี้ยมากขึ้นทุกปี

หลังจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บังคับใช้ และรัฐบาลในขณะนั้นเป็นนโยบายในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจึงได้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านการลงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและกรุงเทพมหานคร ใน พ.ศ. 2546 ในขณะนั้นมีผู้สูงอายุจำนวน 399,362 ราย ใช้งบประมาณในการลงเคราะห์รายเดือน ๆ ละ 300 บาท ต่อคนรวมเป็นเงิน 1,437,703 ล้านบาทต่อปี โดยจ่ายให้ผู้สูงอายุรายละ 300 บาท ต่อเดือนจนตลอดชีพ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2554 : 34) ซึ่งในระยะแรกที่ถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานต่อจากกรมประชาสงเคราะห์ด้านการลงเคราะห์เบี้ยยังชีพ กำหนดให้ถือปฏิบัติ ตามระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ ว่าด้วยการลงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543 ต่อมาได้มีการยกเลิกระเบียบดังกล่าว การสำรวจรายชื่อจัดลำดับรายชื่อผู้สูงอายุ และการอนุมัติให้เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินลงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้กำหนดให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินลงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 นิติบุคคลรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ให้ปรับเพิ่มเงินลงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากคนละ 300 บาท ต่อเดือน เป็นคนละ 500 บาท ต่อเดือนจนตลอดชีพ หลังจากนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และสอดคล้องกับที่ประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ 4/2552 เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 จึงได้ใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต้องมีคุณสมบัติดังนี้ มีสัญชาติไทย มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทะเบียนบ้าน มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งได้ลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ เนื้หัวด บำนาญพิเศษ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานลงเคราะห์ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ต่อหน่วยงานอ้างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำยกเว้นผู้พิการและผู้ป่วยเอดส์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินลงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้จ่ายในอัตราเดือนละ 500 บาท และการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้แก่ผู้มีสิทธิตามระเบียบนี้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเป็นเงินสดหรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร ในนามผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ

ผู้สูงอายุ หรือในนามบุคคลที่รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นรายเดือนภายในวันที่ 10 ของทุกเดือนในการจ่ายเงินให้แก่ผู้รับมอบอำนาจ ต้องตรวจสอบจนแน่ใจว่า เป็นบุคคลเดียวกับผู้ที่ได้รับมอบอำนาจและต้องได้รับการยืนยันว่าผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขึ้นแล้วต่อไป การโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร ให้เป็นไปตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหรือตามที่คณะกรรมการเป็นอย่างอื่น

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังให้กับผู้สูงอายุในการดำรงชีวิตและเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชีวิตที่ดีขึ้น รัฐผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสวัสดิการด้านต่างๆ ในการช่วยเหลือผู้สูงอายุต้องคำนึงหลักความครอบคลุม เป็นธรรมและทั่วถึง ไปพร้อมกัน

2.2.2 วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ขัยณรงค์ บุญชุม (2553 : 4) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไว้ว่า

2.2.2.1 เพื่อเป็นการกระจายบริการของรัฐให้แก่ผู้สูงอายุที่เดือดร้อนในชนบท

2.2.2.2 เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้สูงอายุว่ารัฐไม่ทอดทิ้งแต่พยานยานให้ความช่วยเหลือ และยังเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ

2.2.2.3 เพื่อช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตในชนบท โดยที่ไม่ต้องเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐซึ่งเป็นทางเลือกสุดท้ายสำหรับผู้สูงอายุเนื่องจาก การเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์เป็นการแยกผู้สูงอายุออกจากครอบครัวและชุมชน อีกทั้งเพื่อประหยัดงบประมาณของรัฐบาลในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้กับผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชน หรือหมู่บ้านต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งประสบปัญหาความเดือดร้อน อันเนื่องจาก ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ขาดผู้อุปการะเดี่ยวๆ ยากทอคทิ้งและไม่สามารถประกอบอาชีพเดี่ยวคนเดียวได้ ดังนั้น การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจึงมีประโยชน์มากเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.2.3 ประโยชน์ของการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ขัยณรงค์ บุญชุม (2553 : 4) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุว่าเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ถือเป็นการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุอีกรูปแบบหนึ่ง เพื่อจัดสรรงบประมาณของรัฐบาลในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้กับผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชน หรือหมู่บ้านต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งประสบปัญหาความเดือดร้อน อันเนื่องจาก ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ขาดผู้อุปการะเดี่ยวๆ ยากทอคทิ้งและไม่สามารถประกอบอาชีพเดี่ยวคนเดียวได้ ดังนั้น การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจึงมีประโยชน์มากเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.2.3.1 ด้านเศรษฐกิจ ทำให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตในช่วงสุดท้ายอยู่ในชุมชนได้อย่างมีความสุขตามควรแก่ตัวภาพอันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้มีมาตรฐานสูงขึ้น ได้รับการสนับสนุนความต้องการด้านปัจจัย 4 และถือเป็นการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนที่สมควรได้รับการช่วยเหลือในบ้านปลายของชีวิต

2.2.3.2 ด้านสังคม เป็นอีกกรรมรที่ปลูกจิตสำนึกของชุมชนที่มีผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งได้ร่วมกันป้องกันแก่ไขปัญหาของชุมชน ไม่ทอดทิ้งผู้สูงอายุในชุมชน และเป็นการใช้ชุมชนเป็นฐานในการให้บริการ โดยคณะกรรมการระดับท้องถิ่นจะเป็นผู้พิจารณากรองตัดตอนขึ้นเป็นการสักคอกันปัญหาของผู้สูงอายุที่จะเกิดขึ้นจนไม่สามารถแก้ไขได้แต่ต้องแยกผู้สูงอายุออกจากชุมชนมาอยู่ในสถานสงเคราะห์

2.2.3.3 ด้านจิตใจ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนเป็นที่พึ่งของบุตรหลานและครอบครัว

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

2.3.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

คำว่า “ผู้สูงอายุ” (Elderly) ถูกบัญญัติขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย โดย พล.ต.ต. อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2505 จนเป็นที่ยอมรับและใช้กันแพร่หลาย ในปัจจุบันและได้มีนักวิชาการที่มีสนใจในเรื่องผู้สูงอายุให้คำจำกัดความไว้ เช่น ศศิพัฒน์ ยศคเพชร (2534 : 1) กล่าวว่าผู้สูงอายุคือบุคคลที่ถูกเรียกว่าคนแก่ คนชรา หรือผู้สูงอายุนั้น โดยทั่วไปเป็นคำที่นิยามให้บุคคลที่มีอายุมาก ผู้ชาย หน้าตาเหี่ยวย่นเคลื่อนไหวช้า ในขณะที่ สุรุกด เจนอาร์ม (2534 : 4) กล่าวไว้ว่า ผู้สูงอายุ เป็นบุคคลในวัยสุดท้ายของวงจรชีวิตซึ่งวงจรชีวิตนั้นเริ่มต้นแต่ วัยทารก วัยเด็ก วัยหนุ่มสาว วัยผู้ใหญ่และวัยชรา ซึ่งสอดคล้องกับ บรรลุ ศิริพานิช (2542 : 6) กล่าวถึงผู้สูงอายุในรูปแบบของภาษาโลกและภาษาธรรม ดังนี้ ภาษาโลก หมายถึง ตามธรรมชาติที่เกิด แก่ เจ็บ ตาย พระพุทธเจ้าทรงเห็นว่าเป็นทุกข์ เพราะเป็นกฎของธรรมชาติ แผ่นอน และภาษาธรรม หมายถึง ธรรมชาติมิอนิจัง ทุกข์ อนัตตา คือสิ่งที่ไม่เที่ยงแท้เป็นทุกข์ และไม่ใช้ตัวตนของเราริบ และ ศรีเรือน แก้วกังวาน (2540 : 10) ยังได้กล่าวว่าท่านพุทธทาสภิกขุ ให้คำจำกัดความของผู้สูงอายุว่า ผู้สูงอายุริบ ต้องสูงทางจิตใจ หมายถึง การรู้เรื่องต่าง ๆ สมกับเกิดมานาน เรียกว่า รัตตัญญ - ผู้รู้รารีนาน เป็นที่ควรพ เป็นที่น่าเชื่อถือ หมายความว่ารู้อะไรมากสมกับที่เกิดมานานมีอายุยืนยาว มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในสิ่งที่เรียกว่าชีวิต รู้อะไรมากฉลาดกว่าเด็ก ๆ นั้นแหล่ที่เรียกว่า ผู้สูงอายุ ซึ่ง จากการศึกษาค้นคว้าความหมายของผู้สูงอายุที่นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ว่า สามารถสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงสภาพร่างกาย จิตใจ และสังคม ตามระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป

2.3.2 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ

เมื่อทรัพยากรบุคคลในสังคมมีอายุที่มากขึ้นพัฒนาการต่าง ๆ ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เสื่อมลงด้วยเห็นกันที่เห็นได้ชัดเจนจากภายนอก ได้แก่ พน ผิวนัง รูปร่าง การเคลื่อนไหว เป็นต้น ส่วนลักษณะภายในที่ไม่สามารถมองเห็นได้ ได้แก่ กระดูกVERAGE หักง่าย มีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะภายในโรคไข้ข้อ กระดูก หลอดเลือด หัวใจและความดันโลหิตสูง (ศรีเรือน แก้วกัจวาน, 2540 : 7) เป็นผลให้ความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้สูงอายุลดน้อยลงหรือสูญเสียกิจกรรมที่เคยทำ/สิ่งที่เคยได้รับ เช่น การทำงานประจำ รายได้อาชญาชื่อเสียง เป็นต้น และความเสื่อมดังกล่าวที่เกิดขึ้นนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจร่างกาย อารมณ์ และสังคม

มัลลิกา มัตiko (2542 : 7) กล่าวว่า โดยปกติทั่วไปผู้สูงอายุจะมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ เป็นผลจากความเสื่อมของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย เช่น การเปลี่ยนแปลงของระบบกล้ามเนื้อ ระบบกระดูก ระบบผิวนัง ระบบประสาทสัมผัสที่เกี่ยวกับการนอนหลับ มักตื่นง่าย หลับยาก นอนกรน ความสามารถทางการได้ยิน และการมองเห็นเสื่อมลง

(2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ รวมไปถึงองค์ประกอบทางด้านสมองที่เกี่ยวกับความทรงจำและความถักต้องแม่นยำลดลง กระตือรนองจะใช้เวลามากขึ้นจากการนั่งยัง ล้มพ้นธุรกิจการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและสังคม เนื่องจาก ความเสื่อมของอวัยวะต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจผู้สูงอายุอันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

(3) การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคม ความเสื่อมค่านิยมสังคมไทย การยอมรับอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตก การคาดหวังจากสังคมและการสูญเสียสัมพันธภาพทางสังคมไทย จึงส่งผลต่อร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกถูกทอดทิ้ง เหงา เศร้า กังวล เครียด เป็นต้น

สำหรับการกำหนดว่า ผู้สูงอายุเริ่มเมื่ออายุเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับความแตกต่างกันในแต่ละสังคม สำหรับสังคมไทยนั้นกำหนดว่าผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีสัญชาติไทยและมีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546) ทั้งนี้ ผู้สูงอายุนี้ได้มีลักษณะเหมือนกันหมด แต่จะมีความแตกต่างกันไปตามช่วงอายุ องค์การอนามัยโลกจึงได้แบ่งเกณฑ์อายุตามสภาพของการมีอายุเพิ่มขึ้นออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (กรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2547 : 30)

(1) ผู้สูงอายุตอนต้น (Elderly-Old-Age) คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ ระหว่าง 60 - 74 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ประสบกับภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงทางกายด้าน เช่น ภาวะร่างกายและสุขภาพที่เสื่อมถอย การเกย์บิณอายุ รายได้ลดลง การเสียชีวิตของเพื่อนคู่สมรส การสูญเสียบทบาททางสังคม แต่ในวัยนี้ยังมีสภาพร่างกายที่แข็งแรง ไม่เสื่อมถอยมาก แต่อาจต้องมีการพึ่งพิงบุคคลอื่นในการปรับตัวในวัยนี้ การใช้แบบการรักษาระดับกิจกรรมให้คงไว้และเหมาะสมกับความสูงอายุ ทั้งนี้ เพราะผู้สูงอายุในวัยนี้ยังต้องการเข้าสังคม มีความกระตือรือร้นในการช่วยกิจกรรมของครอบครัว และสังคมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้สูงอายุต้องหางานอื่นเพื่อเข้ามาทดแทนงานประจำ

(2) วัยสูงอายุตอนกลาง (Old-Middle-Age) คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 75 – 90 ปี เป็นช่วงที่มีการเจ็บป่วยและภาวะการสูญเสียเพื่อนและคนในครอบครัวในวัยเดียวกันเพิ่มมากขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของคนในวัยนี้จะลดน้อยลง และมีความต้องการการช่วยเหลือจากผู้อื่นเพิ่มขึ้น การปรับตัวในช่วงนี้ ควรเป็นการลดบทบาทและกิจกรรมทางสังคมลง มีการปล่อยวางกับภารกิจของครอบครัว ต้องการความเป็นส่วนตัว ไม่วุ่นวาย แต่ควรอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นความมีส่วนร่วมตามวัย เพื่อรักษาคุณภาพแห่งชีวิต อารมณ์ จิตใจ และร่างกาย

(3) วัยสูงอายุตอนปลาย (Oldest-Old-Age) คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 90 ปี ขึ้นไป ซึ่งวัยนี้การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทำได้ยาก และเป็นระยะที่มีปัญหาสุขภาพอย่างมาก การปรับตัวในช่วงวัยนี้ควรทำกิจกรรมที่ไม่ต้องมีการแข่งขัน ไม่มีการบีบคั้นเรื่องเวลาและควรเป็นกิจกรรมที่ผู้สูงอายุอยากร่วมทำในชีวิต

ส่วนลักษณะผู้สูงอายุในเชิงสังคมวิทยา สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2539 : 4) กล่าวว่า ต้องพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของสถานภาพบทบาทค่านิยมบรรทัดฐานของสังคม การจัดช่วงชั้นทางสังคม และองค์กรหรือสถานบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้สูงอายุ ดังนั้น การเข้าใจลักษณะผู้สูงอายุ จึงควรเข้าใจลักษณะ โครงสร้างทางสังคมของกลุ่มผู้สูงอายุตลอดลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับภาวะสูงอายุด้วย

ศรีเรือน แก้วกังวัน (2540 : 12) ได้แบ่งผู้สูงอายุเป็นช่วงความแก่ ได้ดังนี้

(1) ช่วงไม่ค่อยแก่ ช่วงนี้อายุประมาณ 60 – 69 ปี เป็นช่วงที่คนต้องประสบกับความเปลี่ยนแปลงของชีวิตที่เป็นภาวะวิกฤตทางด้าน เช่น การเกย์บิณอายุ การจากไปของมิตรสนิท โดยช่วงนี้ บุคคลทั่วไปบังแจ้งแรง แต่อาจจะต้องพึ่งพิงคนอื่นบ้าง สำหรับบุคคลที่มีการศึกษาสูง รู้จักปรับตัว ช่วงนี้จะเป็นช่วงที่เรามีส่วนร่วมคล้ายกับหนุ่มสาวมาก

(2) ช่วงแก่ปานกลาง อายุประมาณตั้งแต่ 70 – 79 ปี เป็นช่วงที่คนเริ่มเจ็บป่วยเพิ่มและสามารถในครอบครัวเริ่มล้มหายใจจากมากขึ้น เข้าร่วมกิจกรรมของสังคมน้อยลง การปรับตัวในระยะนี้ไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมของครอบครัวและสังคมมากนัก

(3) ช่วงแก่จริง อายุประมาณ 80 – 89 ปี ผู้มีอายุยืนถึงระดับนี้ มักปรับตัวให้เข้ากับสังคมสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ผู้สูงอายุวัยนี้ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นมากกว่าที่ผ่านมา เริ่มข้อนนีกถึงอีกมากขึ้น

(4) ช่วงแก่จริง อายุประมาณ 90 – 99 ปี ผู้มีอายุยืนถึงระดับนี้มีจำนวนค่อนข้างน้อยความรู้ต่าง ๆ ด้านชีววิทยา สังคม และจิตใจของคนวัยนี้ยังไม่มีการศึกษามากนัก แต่อาจกล่าวว่าเป็นระยะที่มีปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุในวัยนี้ควรทำกิจกรรมที่ไม่ต้องแข่งขันไม่ต้องมีการบีบคั้น

กล่าวได้ว่า เมื่อคนเราเข้าสู่วัยสูงอายุ ก็ย่อมทำให้เกิดลักษณะการเปลี่ยนแปลงหลัก ๆ อยู่ 3 ประการ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเกิดจากความเสื่อมของระบบการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ คือ การเกิดความซึมเศร้า การกังวล ความเหงา หรือการเปลี่ยนแปลงทางวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เกิดจากความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงทางบทบาทและหน้าที่จากผู้ที่เคยให้กลับกลายมาเป็นผู้รับเชิญทำงานแต่พ่อเข้าสู่วัยสูงอายุไม่ได้ทำงานทำให้เกิดความรู้สึกไม่มีคุณค่า และยังเป็นภาระต่อผู้อื่น ดังนั้น ควรจะให้ความเอาใจใส่มากกว่าบุคคลอื่น

2.3.3 หลักการของสหประชาติว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ

ขับรองรัฐบัญญัติ (2553 : 24) กล่าวถึง หลักการของสหประชาติว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ ไว้ดังนี้

2.3.3.1 ความเป็นอิสรภาพผู้สูงอายุควรได้รับอาหาร น้ำดื่ม ที่พักอาศัย เครื่องนุ่งห่ม และการดูแลสุขภาพ มีโอกาสที่จะทำงาน นอกเหนือนี้ ผู้สูงอายุสามารถอาศัยอยู่ท่ามกลางสภาวะแวดล้อมที่มีความปลอดภัยและสามารถอาศัยอยู่ในบ้านได้นานที่สุด รวมถึงกรณีโอกาสได้รับประโยชน์จากการแผนงานด้านการฝึกอบรมและการศึกษาที่มีความเหมาะสมสมอีกด้วย

2.3.3.2 การมีส่วนร่วม ผู้สูงอายุควรมีส่วนร่วมในการกำหนดและดำเนินการตามนโยบายที่จะมีต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ ผู้สูงอายุควรที่จะช่วยเหลือช่วยเหลือ โอกาสสำหรับการให้บริการแก่ชุมชนตามความสนใจและข้อความสามารถของผู้สูงอายุเองและผู้สูงอายุสามารถรวมตัวเพื่อเคลื่อนไหวหรือก่อตั้งสมาคมผู้สูงอายุได้

2.3.3.3 การดูแลเอาใจใส่ ผู้สูงอายุควรได้รับการปกป้องดูแลจากครอบครัวและชุมชน ซึ่งต้องสอดคล้องกับค่านิยมและวัฒนธรรมของแต่ละสังคม ผู้สูงอายุควรได้รับการเอาใจใส่ในด้านสุขภาพเพื่อให้สามารถดำรงในสังคม ได้รับการพื้นฟูให้สภาวะทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์อยู่ในระดับที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ ผู้สูงอายุควรได้รับสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ รวมถึงการให้ความเคารพในศักดิ์ศรี ความเชื่อ ความต้องการและความเป็นส่วนตัว

2.3.3.4 ความพึงพอใจในตนเอง ผู้สูงอายุควรมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเอง ให้อย่างเต็มที่และผู้สูงอายุควรได้ใช้ทรัพยากรทางด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม ด้านจิตใจและด้านสันทานการที่มีในสังคมให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

2.3.3.5 ศักดิ์ศรี ผู้สูงอายุควรอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี มีความมั่นคงปลอดภัย และไม่ถูกแสวงหาประโภชันและถูกเอกสารอาเบรียบไม่ว่าจะทางร่างกายหรือทางจิตใจ รวมทั้ง ผู้สูงอายุควรได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม โดยไม่คำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ หรือเช่าพันธุ์ ความพิการ หรือสถานะอื่น ๆ และควรได้รับการยกย่องว่ามีคุณค่า โดยแยกจากประโภชันในเชิงเศรษฐกิจที่ผู้สูงอายุมีส่วนช่วยเสริมให้กับสังคมอีกด้วย

2.3.4 ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย (พ.ศ. 2542)

ขัยรองค์ บุญชุ่น (2553 : 25) กล่าวว่า เพื่อเป็นการแสดงเจตนารมณ์ในเรื่อง สิทธิของผู้สูงอายุ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้แผนงานนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ ได้นำไปสู่การปฏิบัติ ในปี พ.ศ. 2542 ผู้แทนจากองค์การที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กรผู้สูงอายุและผู้ทรงคุณวุฒิได้วร่วมกันจัดทำปฏิญญาผู้สูงอายุไทยขึ้น เพื่อถือเป็นเครื่องหมายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้สูงอายุไทย และได้ตรากฎหมายศักดิ์ศรีและคุณค่าของผู้สูงอายุผู้ซึ่งได้ทำประโยชน์ในฐานะ “ผู้ให้” แก่สังคมมาโดยตลอด ดังนั้น จึงควรได้รับผลในฐานะเป็น “ผู้รับ” จากสังคมด้วย ปฏิญญาผู้สูงอายุไทยเป็นพันธกรณี เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ จึงได้กำหนดสาระสำคัญไว้ดังนี้

2.3.4.1 ผู้สูงอายุ ต้องได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองให้พ้นจากการถูกทอดทิ้งและละเมิดสิทธิโดยปราศจากการเดือดร้อน โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่สามารถพึ่งตนเองหรือครอบครัวได้และผู้พิการที่สูงอายุ

2.3.4.2 ผู้สูงอายุ ควรอยู่กับครอบครัวโดยได้รับความเคารพรัก ความเข้าใจ ความเอื้ออาทร การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับบทบาทของกันและกัน ระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในการอยู่กันอย่างเป็นสุข

2.3.4.3 ผู้สูงอายุ ควรได้รับโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมอันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้านเพื่อสามารถปรับบทบาทของตนให้สมวัย

2.3.4.4 ผู้สูงอายุ ควรได้รับการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้สังคมนี้ โอกาสได้ทำงานที่เหมาะสมกับวัยตามความสมัครใจ โดยได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเห็นชีวิตมีคุณค่า

2.3.4.5 ผู้สูงอายุ ควรได้เรียนรู้ในการคุ้มครองสุขภาพอนามัยขององค์กรของตนเอง ต้องมีหลักประกันและสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพอนามัยอย่างครบวงจร โดยเท่าเทียมกัน รวมทั้งได้รับการคุ้มครองถึงวาระสุดท้ายของชีวิตอย่างสงบตามคตินิยม

2.3.4.6 ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่พึ่งตนเองได้ สามารถช่วยเหลือครอบครัวและชุมชน มีส่วนร่วมในสังคม เป็นแหล่งภูมิปัญญาของคนรุ่นหลัง มากเรื่องความรู้ทางวิชาชีพ และการเข้าสังคม มีนันหนาการที่ดี และมีเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน

2.3.4.7 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องกำหนดนโยบายและแผนหลักด้านผู้สูงอายุ ส่งเสริมและประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

2.3.4.8 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องตรากฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ เพื่อเป็นหลักประกันและบังคับใช้ในการพิทักษ์สิทธิคุ้มครอง สิ่งแวดล้อม และจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ

2.3.4.9 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องรณรงค์ปลูกฝังค่านิยมให้สังคมตระหนักรถึงคุณค่าของผู้สูงอายุตามวัฒนธรรมไทยที่เน้นความ กตัญญูกตเวทีและความเอื้ออาทรต่อกัน

2.3.5 แผนยุทธศาสตร์ผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2554 : 40) ได้กล่าวถึงแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) ที่ได้กำหนดให้แผนฉบับนี้เป็นแผนยุทธศาสตร์ 5 หมวด ได้แก่

2.3.5.1 ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประกาศรัฐบาลเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ

2.3.5.2 ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ

2.3.5.3 ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

2.3.5.4 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนางานด้านผู้สูงอายุระดับชาติ และการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

2.3.5.5 ยุทธศาสตร์การประเมินและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและ การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ

บุทธศาสนาทั้ง 5 หมวดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุปรากฏอยู่ใน 3 บุทธศาสนา คือ บุทธศาสนาด้านการเตรียมความพร้อมของประชาชนเมื่อวัยสูงอายุที่มี คุณภาพ บุทธศาสนาด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุและบุทธศาสนาด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับ ผู้สูงอายุ

(1) บุทธศาสนาด้านการเตรียมความพร้อมของประชาชนเพื่อวัยสูงอายุที่มี คุณภาพ ได้ประกอบด้วย 3 มาตรการ มีเพียงมาตรการเดียวที่เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุใน ระยะยาว คือ มาตรการหลักประกันด้านรายได้เพื่อผู้สูงอายุ ได้แก่

(1.1) ขยายหลักประกันนามธรรมให้ครอบคลุมบุคคลทั่วไป

(1.2) ส่งเสริมการออมตั้งแต่วัยต้น

(1.3) ลดหย่อนภาษีเพื่อส่งเสริมการออมเพื่อชราภาพ

(2) บุทธศาสนาด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุประกอบด้วย 6 มาตรการ มีมาตรการที่ สำคัญ 3 มาตรการ ได้แก่

(2.1) มาตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งขององค์กร ผู้สูงอายุ

(2.1.1) ส่งเสริมการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย

(2.1.2) สนับสนุนกิจกรรมขององค์กรเครือข่ายผู้สูงอายุ

(2.2) มาตรการส่งเสริมด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ

(2.2.1) ส่งเสริมการทำงานทั้งเต็มเวลาและไม่เต็มเวลา ทั้งในระบบ

และนอกระบบ

(2.2.2) ส่งเสริมการฝึกอาชีพและจัดหางานให้เหมาะสมกับวัยและ ความสามารถ

(2.2.3) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อจัดทำกิจกรรมเสริม รายได้ โดยให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมด้วย

(2.3) มาตรการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ

(2.3.1) ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้มีการเผยแพร่ภูมิปัญญาของ ผู้สูงอายุและให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมต่างๆ

(3) บุทธศาสนาด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุประกอบด้วย 4 มาตรการ มี 3 มาตรการที่แสดงถึงการพัฒนาเพื่อคุ้มครอง สร้างหลักประกันให้กับผู้สูงอายุใน ระยะยาว ได้แก่

- (3.1) มาตรการคุ้มครองด้านรายได้ที่สำคัญ เช่น
- (3.1.1) จัดสวัสดิการด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่ยากจนและไม่มีแหล่งพึ่งพิงที่เพียงพอ
 - (3.1.2) ขยายหลักประกันบัณฑิตภาพให้ครอบคลุมผู้สูงอายุ
 - (3.1.3) ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนในชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ครอบคลุมผู้สูงอายุ
- (3.2) มาตรการหลักประกันด้านสุขภาพให้ได้แก่
- (3.2.1) การพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันสุขภาพที่มีคุณภาพเพื่อผู้สูงอายุทุกคน
 - (3.3) มาตรการด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครองที่น่าสนใจ ได้แก่
 - (3.3.1) ลดหย่อนภาษีสำหรับผู้ดูแลผู้ที่ช่วยดูแลไม่ได้
 - (3.3.2) เร่งรัดให้มีกฎหมายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุที่ได้รับการทารุณกรรม หรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือถูกทอดทิ้งจนเกิดผลเสียร้ายแรงทางสุขภาพกายและ/หรือสุขภาพจิต
 - (3.3.3) ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องจนวาระสุดท้ายของชีวิต
 - (3.3.4) รณรงค์ให้เห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ
 - (3.3.5) ส่งเสริมสมาชิกในครอบครัวให้มีศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุโดยการให้ความรู้และเรียนรู้วิธีการขอความช่วยเหลือ

แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้สูงอายุอย่างภายใต้ปรัชญาการสร้างหลักประกันในวัยสูงอายุที่เน้นกระบวนการพัฒนาเพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคม โดยให้ผู้สูงอายุช่วยตนเอง ครอบครัวเกื้อหนุน ชุมชนช่วยเหลือ สังคมร่วมเกื้อหนุน การตระหนักในคุณค่าและศักยภาพของผู้สูงอายุ การสร้างคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวและชุมชน ดังนั้น ร่างแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 ได้กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละยุทธศาสตร์ไว้ชัดเจน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ผู้สูงอายุ มีสถานะดี ทั้งสุขภาพกายและจิต อยู่กับครอบครัวอย่างบอบอุ่น มีหลักประกันมั่นคง อยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี พึงตนเองได้มีส่วนร่วม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของครอบครัวและชุมชน

2.3.6 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2546

กฤษฎา อยู่พาสุก (2553 : 23) กล่าวว่า จากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 มาตรา 54 และมาตรา 80 วรรคสอง ส่งผลให้เกิดการผลักดันพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เพื่อใช้เป็นกฎหมายที่จะเอื้อให้เกิดโครงสร้าง องค์กร และระบบบริหารจัดการที่จะรองรับการดำเนินงานที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุของประเทศไทย ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญโดยสรุป คือ มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุทั้งในเชิงนโยบาย แผนงาน และเสนอความเห็นในการออกกฎหมาย มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อผู้สูงอายุและกำหนดศิทธิและประโยชน์ที่ผู้สูงอายุพึงจะได้รับการคุ้มครอง พระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติได้ปรากฏการณ์ในการคุ้มครองและสนับสนุน ผู้สูงอายุในค้านต่างๆ ดังนี้

“มาตรา 11 ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในค้านต่าง ๆ ดังนี้

- (1) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ
- (2) การศึกษาตามความเหมาะสม
- (3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม
- (4) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน
- (5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ บ้านพำนหนะหรือการบริการสาธารณสุขอื่น
 - (5.1) การช่วยเหลือค้านค่าโดยสารบ้านพำนหนะตามความเหมาะสม
 - (5.2) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทำร้าย หรือถูกแสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง
 - (5.3) การให้คำแนะนำ ปรึกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี
 - (5.4) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
- (5.5) การลงทะเบียนบัตร์ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- (5.6) การลงทะเบียนในการจัดการศึกษาตามประโยชน์
- (5.7) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

2.3.7 บทบัญญัติคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2554 : 47) ได้กล่าวถึง
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติถึงเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุไว้ดังต่อไปนี้
(สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี, 2552) หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพ
ของชนชาวไทย

มาตรา 30 บุคคลบໍ່ມີເສນອກັນໃນກູ້ມາຍແລະ ໄດ້ຮັບຄວາມຄຸ້ມຄອງຄາມກູ້ມາຍ
ເທົ່າເຖິ່ນກັນ ຂາຍແລະຫຼຸງມີສີທີ່ເທົ່າເຖິ່ນກັນ ກາຣເລືອກປົງປົກຕິໂດຍໄນ່ເປັນຫຼຽມຕ່ອນບຸກຄົດພະເທູ
ແໜ່ງຄວາມແຕກຕ່າງ ໃນເຮືອງຄົນກຳເນີດເຊື້ອໝາດີ ກາຍາ ເພີ້ ອາຍຸ ຄວາມພິກາຣ ສກາພທາງກາຍຫຼືອສຸກພາ
ສຕານະຂອງບຸກຄົດ ສູານະທາງເຄຣຍງົກຈິງຫຼືອສັກນມ ຄວາມເຊື້ອທາງຄາສານາ ກາຣສຶກໝາອບຮມ ຫຼືອຄວາມ
ຄືດເຫັນທາງກາຣເມືອງອັນ ໄນໆຂັດຕ່ອນທັບຄູ່ມືຕິແໜ່ງຮູ້ຫຼຽມນຸ້ມີຈະກະທຳມີໄດ້

มาตรา 40 บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม คือ เด็ก เยาวชน ศตรี สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ ย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี อย่างเหมาะสม และย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ

หมวด 5 แนวโน้มภายในพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา 53 บุคคลซึ่งมีอาชญากรรมหลักเป็นปริญญาและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณูปโภคย่างสมศักดิ์ศรีและความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวทางนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม คือ คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปีกแห่งของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องส่งเสริมการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเพิ่มพานิยมได้

2.3.8 ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552

กฤษฎา ณัฐพานิช (2553 : 29) กล่าวว่า ปัจจุบันในการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขึ้นอยู่ตามระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9(8) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 นิติที่ประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่

19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 และตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2552 ได้กำหนด
ไว้ว่า

(1) คุณสมบัติของผู้มีสิทธิจะได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้มีสิทธิจะได้รับเงิน
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1.1) มีสัญชาติไทย

(1.2) มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่เป็นบ้าน

(1.3) มีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งได้ลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเบี้ยยัง
ชีพผู้สูงอายุต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(1.4) ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์ อื่นจากหน่วยงาน
ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ เบี้ยหวัด บำนาญพิเศษ
หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกันผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ผู้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือ<sup>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำ ยกเว้นผู้พิการและผู้ป่วยเรื้อรังตามระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. 2548</sup>

(2) ขันตอนการยื่นคำขอ ภายในเดือนพฤษภาคมของทุกปี ให้ผู้ที่จะมีอายุครบ
หกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปในปีงบประมาณถัดไป ลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วย
ตนเองต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนมีภูมิลำเนา ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น หรือสถานที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยมีหลักฐานดังนี้

(2.1) บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐที่มี
รูปถ่ายพร้อมสำเนา

(2.2) ทะเบียนบ้านพร้อมสำเนา

(2.3) สมุดบัญชี เงินฝากธนาคารพร้อมสำเนา สำหรับกรณีที่ผู้ขอรับเงินเบี้ย
ยังชีพผู้สูงอายุประสงค์จะขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุผ่านธนาคาร

ในการนี้มีความจำเป็นผู้สูงอายุที่ไม่สามารถลงทะเบียนด้วยตนเองได้
ตามวรรคหนึ่งอาจอนุญาตให้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นเป็นผู้ยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
แทนก็ได้

ในการนี้ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในปีงบประมาณที่ผ่านมาให้ถือว่าได้เป็นผู้ได้ลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพตาม
ระเบียบนี้แล้ว

ในกรณีที่ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งข้ามภูมิลำเนาไปอยู่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เดย์เจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดิมยังคงจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจนกว่าจะสิ้นสุดปีงบประมาณนั้น หากมีความประสงค์จะรับเบี้ยยังชีพกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ต้องไปลงทะเบียนเพื่อขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ก่อนสิ้นปีงบประมาณ

(3) การตรวจสอบและจัดทำทะเบียนประวัติผู้มีสิทธิ

(3.1) ภายนอกนุ่มราบเรียบ ไม่มีร่องรอยของสิ่งของต่างๆ ที่อาจทำให้เกิดการติดต่อสัมผัสด้วยผู้อื่น ไม่สามารถจับต้องได้โดยง่าย แต่สามารถรู้ได้ว่ามีอยู่ในที่ที่ต้องการ

(3.2) ภายนอกในเดือนตุลาคมของทุกปี ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและให้ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแสดงการดำเนินการตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและให้ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแสดงการดำเนินการตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยจะแสดงด้วยตนเองหรือให้มีการรับรองของนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นก็ได้

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยบังชีพผู้สูงอายุไม่ได้ดำเนินการตามวาระหนึ่งให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบการคำงชีวิตอยู่ของผู้สูงอายุดังกล่าวจากฐานข้อมูลทะเบียน รายภูมิหรือหลักฐานอื่นที่มีสามารถตรวจสอบได้

(4) งบประมาณและวิธีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

(4.1) การตั้งงบประมาณและวิธีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(4.2) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้จ่ายในอัตราเดือนละห้าร้อยบาทหรือตามนัดคณะรัฐมนตรี

(4.3) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ให้แก่ผู้มีสิทธิตามระเบียบนี้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเป็นเงินสดหรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หรือนามบุคคลที่รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นรายเดือนภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน

ในการจ่ายเงินให้แก่ผู้รับมอบอำนาจต้องตรวจสอบจนแน่ใจว่าเป็นบุคคลเดียวกับผู้ที่ได้รับมอบอำนาจและต้องได้รับการยืนยันว่าผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุยังมีชีวิตอยู่

การ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร ให้เป็นไปตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

(5) การสื้นสุคการได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

(5.1) สิทธิของผู้ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามระเบียบนี้สื้นสุคลงในกรณีดังต่อไปนี้

(5.1.1) ตาย

(5.1.2) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 1

(5.1.3) แจ้งสถานศิทธิการขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นหนังสือต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนมีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

กรณีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุดังกล่าวสื้นสุคลงตามวาระคนี้ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ สั่งระงับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสำหรับบุคคลดังกล่าวทันที

(5.2) กรณีผู้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตายให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแจ้งการตายต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้ตายมีชื่อในทะเบียนภาษีในเดือนนับแต่วันที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งการตายและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้ตายมีชื่อในทะเบียนบ้านนั้นแจ้งแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อไป

(5.3) ภายใต้ข้อบังคับกรณีผู้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขาดคุณสมบัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปิดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสถานที่ท่องเที่ยวก្នៃองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน หากไม่มีผู้ใดคัดค้านให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอรายชื่อผู้ขาดคุณสมบัติต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อสั่งถอนรายชื่อและระงับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทันทีในกรณีที่มีการคัดค้าน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ชัดเจนแล้วรายงานผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณาดำเนินการตามสมควรแก่กรณีต่อไป

สรุปได้ว่า ประเทศไทยได้มีแนวโน้มฯ และการดำเนินการคุ้มครองและจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุมาตั้งแต่ พ.ศ. 2525 ตามมติสมัชชาใหญ่แห่งองค์กรสหประชาธิได้มีมติรับรองแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เริ่มแรกนั้นจะมุ่งเน้นบทบาทของครอบครัวและชุมชนในการร่วมกันดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุ ใน พ.ศ. 2546 พระราชนูญติผู้สูงอายุแห่งชาติ จึงได้มีการกำหนดคณะกรรมการรับผิดชอบในการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุทั้งในเชิงนโยบาย แผนงาน มีการจัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุและกำหนดสิทธิและประโยชน์ที่ผู้สูงอายุพึงจะได้รับการคุ้มครอง จนถึงปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วน ซึ่งถือว่าเป็นการจัดสวัสดิการที่จะส่งผลดีแก่ผู้สูงอายุในอนาคต

2.4 สภาพปัจจัยการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

กฤษตภัส อยู่พาสุก (2553 : 30-31) ได้ศึกษาปัจจัยในการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า ในอนาคตเมื่อจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยแปรรับกระแสไม่ไหว การจ่ายเงินแบบรายบุคคลทุก 3 -6 เดือน วิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพมีปัญหาในทางปฏิบัติไม่ได้บรรเทาความขัดสนอย่างแท้จริง การจัดสรรเบี้ยยังชีพในบางพื้นที่มีความไม่เป็นธรรมและไม่โปร่งใส และความไม่เข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดสรรเบี้ยยังชีพก่อให้เกิดความขัดแย้งในชุมชน

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2534 : 13-15) สรุปถึงปัจจัยและอุปสรรคการดำเนินนโยบายส่งเสริมผู้สูงอายุไทยไว้ดังนี้

(1) ขาดการบูรณาการของงานและความไม่ต่อเนื่อง งานสวัสดิการผู้สูงอายุดำเนินงานแยกส่วน ระหว่างงานด้านสุขภาพกับงานด้านสังคม กระจายความรับผิดชอบอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐ จึงไม่เกิดงานในลักษณะบูรณาการและมีอุปสรรคสำาเร็จในการสั่งการกลไกการขับเคลื่อนขาดความต่อเนื่องทั้งในระดับนโยบายและการปฏิบัติไม่บรรลุเป้าหมาย

(2) ขาดการนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง เนื่องจากความไม่ชัดเจนในแนวคิดและการปฏิบัติ และมีปัญหาของการปฏิบัติในสถานการณ์จริง

(3) ความไม่พร้อมด้านงบประมาณ และการขาดแคลนบุคลากร ในระยะต่ำกว่าหนึ่งเดือน ด้านผู้สูงอายุจากกระบวนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) สวัสดิการสังคมที่รัฐจัดให้กับผู้สูงอายุ ยังไม่เพียงพอ กับความต้องการของผู้สูงอายุ ไม่สามารถตอบสนองปัญหาได้อย่างแท้จริง ไม่ครอบคลุมผู้สูงอายุทั้งหมดและยังไม่สามารถกระจายได้ทั่วถึง รูปแบบบริการเป็นแบบเดียวกันทั่วประเทศ และเน้นการส่งเสริมผู้สูงอายุมากกว่าการให้บริการตามสิทธิที่พึงได้รับของผู้สูงอายุ

(5) แนวคิดในการบริการเชิงสังเคราะห์ระดับรายบุคคล ไม่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้สูงอายุให้สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน และการจัดให้ผู้สูงอายุอยู่แยกจากครอบครัวทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี

(6) ขาดการรับรู้และความเข้าใจในสิทธิของผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพและสังคมจึงจำกัด อีกทั้งระบบการส่งต่อผู้ป่วยในกรณีฉุกเฉิน ไม่มีประสิทธิภาพ นอกเหนือจากนี้ ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าไม่เอื้อในการเบิกจ่ายอุปกรณ์สำหรับการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

(7) การจัดบริการที่ภาคประชาชนไม่มีส่วนร่วมทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือ

(8) ชุมชนขาดความพร้อมในเรื่องของภาวะผู้นำ

(9) ศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุไม่สามารถให้บริการได้ครอบคลุม โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่สามารถออกจากบ้านได้ การสร้างเสริมสุขภาพจึงเป็นลักษณะเชิงรับยังเข้าไม่ถึงครอบครัว

(10) ขาดการส่งเสริมค่านิยมเรื่องความกตัญญูกตเวทีในสังคม และขาดการเตรียมพร้อมในการคุ้มครองผู้สูงอายุของครอบครัว มีผลทำให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัว

(11) แรงงานนอกระบบที่ไม่มีหลักประกันรายได้ มีปัญหาการออมเพื่อวัยสูงอายุ

(12) กองทุนสังฆะวันละ 1 บาท อาจประสบปัญหาทางการเงินในอนาคต เมื่อรายจ่ายสำหรับบำนาญมากกว่ารายรับจากสมนาชิก

(13) จุดอ่อนของสวัสดิการเบี้ยยังชีพคือ ในอนาคตเมื่อจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยอาจแบกรับภาระไม่ไหว การจ่ายแบบรวมยอดทุก 3-6 เดือน วิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพมีปัญหาในทางปฏิบัติไม่ได้บรรเทาความขัดสนย่างแท้จริง การจัดสรรเบี้ยยังชีพในบางพื้นที่มีความไม่เป็นธรรมและไม่โปร่งใส และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดสรรเบี้ยยังชีพก่อให้เกิดความขัดแย้งในชุมชน

(14) ข้อจำกัดของกฎหมายสิ่งปลูกสร้างทำให้มีอุปสรรคในการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้แก่ผู้สูงอายุในการใช้ชีวิตอย่างพึงพาคนเอง

สรุปจุดอ่อนของการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ดังนี้

(1) การเพิ่มจำนวนของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของผู้สูงอายุ เป็นการแก้ไขปัญหาเชิงปริมาณที่ไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาในเชิงคุณภาพในอนาคตเมื่อจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยอาจถึงทางตัน เพราะไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะจัดสรรให้อย่างทั่วถึง

(2) ปัญหาเรื่องการจ่ายเงินจากส่วนกลางล่าช้าและจ่ายแบบรวมยอดทุก 3-6 เดือน ทำให้ผู้สูงอายุบางรายต้องกู้เงินเสียดอกเบี้ยมาใช้ก่อน เมื่อได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนำไปใช้หนี้จึงไม่เพียงพอกับการใช้จ่าย

(3) ภาครัฐได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับผู้มีสิทธิ ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไว้อย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติ บางพื้นที่การจัดสรรเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีจุบันยังคงมีความไม่เป็นธรรม และไม่โปร่งใสและที่สำคัญ ยังคงไม่เข้าถึงผู้สูงอายุที่ยากลำบากอย่างแท้จริงอีกจำนวนมาก ส่วนด้านของชุมชนเองบางแห่งไม่ให้ความร่วมมือ ทำให้เกิดข้อครหาและความไม่เข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดสรรเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับผู้ให้และในหมู่ผู้สูงอายุด้วยกันเอง

(4) ระเบียบที่กำหนดให้ อบต.จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแก่ผู้สูงอายุโดยตรง แต่ในทางปฏิบัติเกิดข้อครหาว่าเป็นการหาเสียงทางการเมือง จึงเป็นปัญหาสำหรับผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ไกลจาก

อบต. หรือบังคับก์ไม่สะดวกในการเดินทางไปรับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุด้วยตนเอง จึงจำเป็นต้องมอบหมายให้ผู้อื่นไปรับแทนซึ่งบางรายต้องเสียค่าใช้จ่ายในการให้ผู้อื่นไปรับแทน และบางรายถูกยกขอกเงินดังกล่าว

สภาพปัจจุบันการดำเนินงานจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีความล่าช้าในการรับเงินหรือไม่ได้รับเงินเลย ผู้สูงอายุได้เสียชีวิตมาแล้ว 4 ปี แต่รายชื่อในบัญชียังคงมีอยู่และมีคนมารับเงินให้ทุกครั้ง การถูกหักเงินค่าหัวคิวจากประชาชนชุมชนโดยอ้างว่าเป็นค่าอمانวายความสะดวกความปลอดภัยในการเบิกจ่ายเงินจำนวนมากที่เจ้าหน้าที่ต้องเบิกจ่ายเป็นเงินสดถือเข้ามาในชุมชน ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายอันได้แก่ ผู้สูงอายุที่ยากจนจริง ๆ ไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง เนื่องที่ในเมืองเงินที่กระจายลงไประดับทั่วถึงกลับกลายเป็นช่องทางการเมืองให้ผู้มีอำนาจในท้องถิ่นใช้เบี้ยงชีพนี้เป็นเครื่องมือในการสร้างฐานเสียงความนิยมให้กับตนเอง รวมทั้งเปิดช่องทางให้เกิดการคอร์รัปชันในเงินเบี้ยงชีพผู้สูงอายุนี้

2.5 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานให้เกิดความคล่องตัวรวมทั้งสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีทรัพยากรเพื่อการบริหารที่เพียงพอ มีอิสระ มีอำนาจในการบริหาร การกำหนดนโยบายและตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล การดำเนินตัวอย่างที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 山村หรือระดับชั้งสิทธิในกฎหมายด้วยตนเองภายใต้อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องทำงานใกล้ชิดกับประชาชนตลอดเวลาและมีจุดมุ่งหมายสำคัญอันที่จะนำบุคคลทุกชั้นชั้นสู่ให้แก่ประชาชนเป็นหลักสำคัญ

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2540 : 8-11) ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้ยึดหลักการและสาระสำคัญ 3 ค้านคือ

(1) ค้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคลและการเงินการคลังของตนเอง โดยยังคงรักษาความเป็นรัฐเดียวและความมีเอกภาพของประเทศไทย การมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และความมั่นคงของชาติเอาไว้ได้ ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้ระบบประชาธิปไตย

(2) ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

รัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงตนเอง และตัดสินใจในกิจการของตนเองได้มากขึ้น โดยปรับบทบาทและการกิจของราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาครับผิดชอบในการกิจมหภาค และการกิจที่เกินกว่าขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการได้ โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบายและด้านกฎหมายที่ทำเป็น ให้การสนับสนุน ส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการ และตรวจสอบติดตามประเมินผล

(3) ด้านประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณูปโภคที่ดีขึ้นหรือไม่ต่างกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการให้มากขึ้นรวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนภาคประชาสังคม และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบ

กฎกาส อยู่ผาสุก (2553 : 7) การลงทะเบียนบัตรผู้สูงอายุ เป็นอีกหนึ่งการกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (10) กำหนดให้เทศบาลเมือง พัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการลงทะเบียนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก ส ตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

เมื่อถ่ายโอนการกิจແล้า รัฐบาลได้จัดโครงสร้างรายได้ของท้องถิ่นในการรวม สามารถพิจารณาจากแหล่งรายได้หลัก 4 แหล่ง โดยคำนึงถึงการกิจอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท และคำนึงถึงมาตรฐานคุณภาพการให้บริการสาธารณะที่ต้องรับผิดชอบเป็นสำคัญ แหล่งรายได้ดังกล่าว ได้แก่

(1) รายได้ที่ท้องถิ่นจัดหาเอง เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ค่าธรรมเนียมค่าปรับและใบอนุญาต รายได้จากการพัฒนาฯ

(2) รายได้จากการยื้อท้องถิ่นที่รัฐบาลจัดเก็บให้ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1 ใน 9 ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดิน ฯลฯ

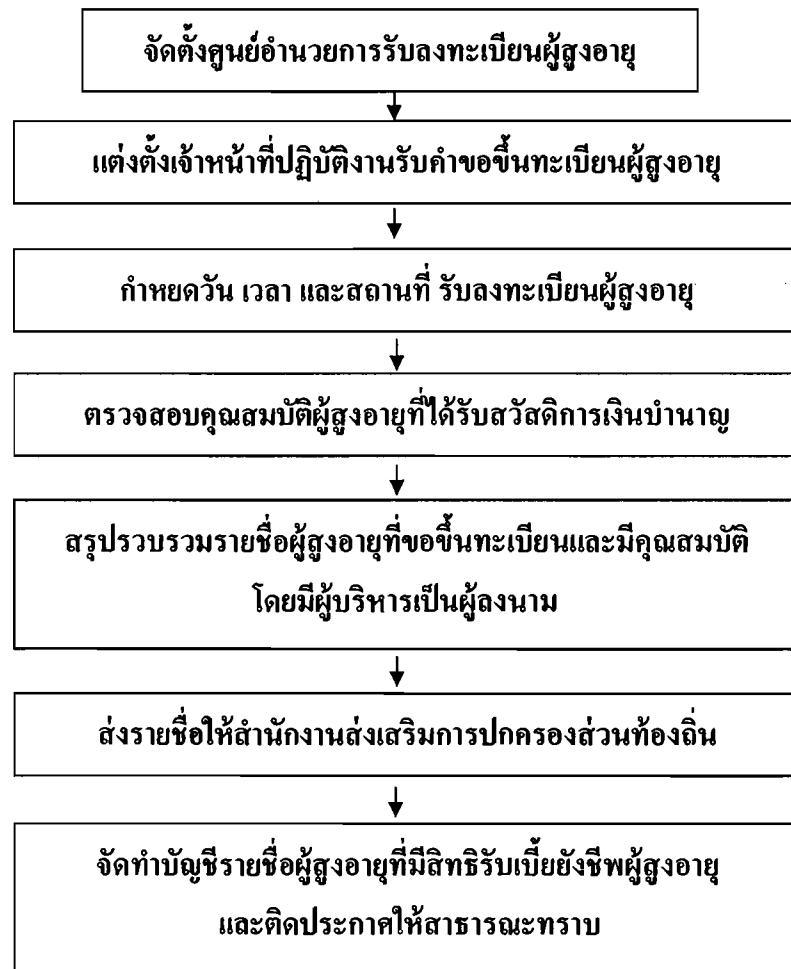
(3) รายได้จากการยื้อท้องถิ่นที่รัฐบาลแบ่งให้ ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่มตามพระราชบัญญัติกำหนด แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

(4) รายได้จากการเงินอุดหนุนของรัฐบาล ได้แก่ เงินอุดหนุนทั่วไป และ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงแต่ให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นแต่ยังส่งผลต่อด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศ เพราะไม่มีครรภ์ปัญหาของท้องถิ่นได้ดีเท่ากันในท้องถิ่นเอง การแก้ไขปัญหาโดยบคนในท้องถิ่นเองจะเป็นการลดขั้นตอนการทำงานลง ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด รวดเร็ว และสามารถลดภาระค่าใช้จ่าย ที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยเฉพาะภารกิจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการจัดสวัสดิการด้านการเงินและรายได้ให้กับผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความทุกข์ยาก เดือดร้อน ถูกทอดทิ้ง ฐานะยากจนขาดผู้อุปการะเลี้ยงดูเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพัฒนาองค์กรให้กับผู้สูงอายุ

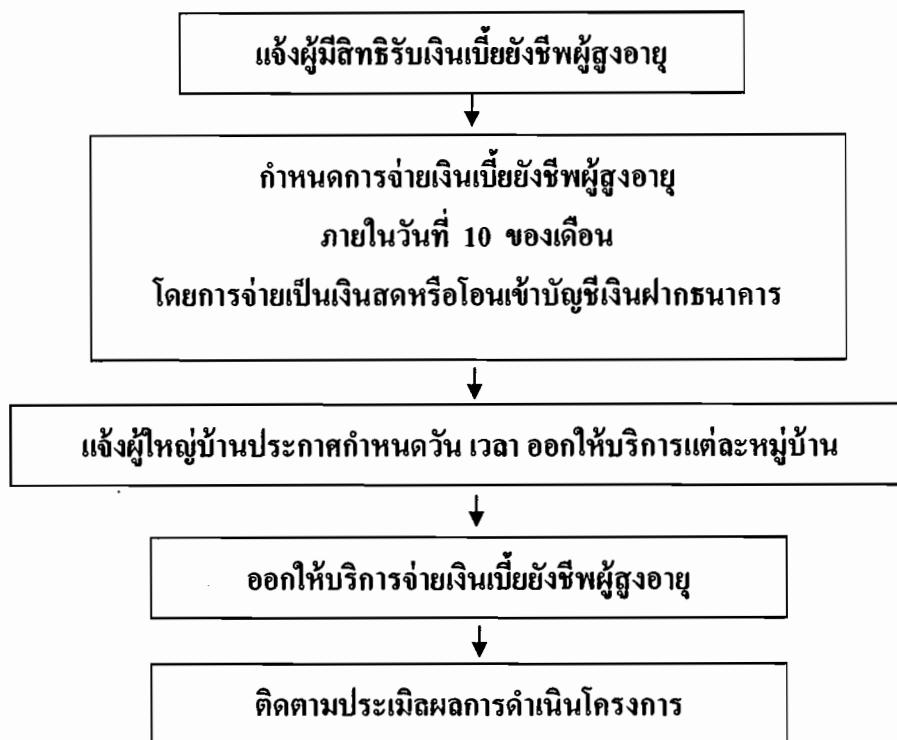
นอกจากการได้รับอำนาจในการบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วนตำบลในส่วนอื่นๆ แล้ว องค์กรบริการส่วนตำบลยังต้องรับผิดชอบหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ หรือการบริหารจัดการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุ ซึ่งมีภารกิจเกี่ยวกับการให้บริการด้านสุขภาพ การจัดเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

แนวทางการปฏิบัติงาน ในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบล กฎหมาย อำนาจหน้าที่ ภาระ ขององค์กรบริหารส่วนตำบล นโยบายของรัฐบาล มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แผนผังการปฏิบัติงานในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลุเมือง (สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลุเมือง, 2553)

ขั้นตอนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี (สำนักปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง, 2553)

โดยต้องให้บริการกับผู้สูงอายุ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 จำนวนผู้สูงอายุ ในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 หมู่บ้าน

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนผู้สูงอายุ
1	บ้านคูเมือง	59
2	บ้านหวาน	48
3	บ้านค้อกระเบื้อง	48
4	บ้านคูเมืองตก	106
5	บ้านคอนพูง	39

**ตารางที่ 2.1 จำนวนผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 หมู่บ้าน (ต่อ)**

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนผู้สูงอายุ
6	บ้านท่าหลวง	50
7	บ้านคูเมืองออก	100
8	บ้านโนนจิก	102
9	บ้านหนองหอ	108
10	บ้านศรียะกระเบื้อง	63
11	บ้านโนนเมืองน้อบ	34
12	บ้านหวานออก	68
รวม		826

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยงานวิจัย ดังต่อไปนี้
ธรรมเดช ภูกันดา (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พลการศึกษาพบว่า

(1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านในด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการสำรวจผู้สูงอายุ ด้านการยกเลิกบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุ ด้านการตรวจสอบคุณสมบัติและขออนุมัติผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพ และด้านการจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก โดยด้านการคิดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และด้านการรายงานผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

(2) บุคลากรที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เนพะด้านการสำรวจผู้สูงอายุ และด้านการรายงานผลการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) บุคลากรที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ สองเคราะห์เบี้ยงชี้พคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านเฉพาะด้านการยกเลิกบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุ และด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(4) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับตำแหน่งของบุคลากรของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการสองเคราะห์เบี้ยงชี้พคนชรา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เนพะในด้านการติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยสรุป ผลที่ได้จากการศึกษา ทำให้ได้ข้อสรุปที่ได้เป็นข้อเสนอแนะในการพิจารณา ปรับปรุงแนวทางในการดำเนินงานโครงการสองเคราะห์เบี้ยงชี้พคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาดต่อไป

นลินี โลหะชัยฤทธิ์ (2549) ศึกษาเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า

(1) ผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง และระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีผลต่อการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก

(2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานกับผลการดำเนินสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ปัจจัยการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในประเด็นความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุความชัดเจนของระเบียบวิธีปฏิบัติ ความเหมาะสมของจำนวนบุคลากรกับภาระงาน ความร่วมมือและการสนับสนุนของบุคลากร และการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในทิศทางเดียวกัน

(3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ พนบว่า ปัญหาจำนวนบุคลากรของเทศบาลในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ความเพียงพอของบุคลากร ความคล่องตัวของการอนุมัติเงินวงดุษ ความเป็นธรรมในการพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การติดตามการตรวจสอบผลการดำเนินงาน เหล่านี้เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ปัญหาการส่งเสริมสนับสนุนด้านนโยบายของผู้บริหาร ความสามารถของบุคลากรในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนและการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

พินพชنك ไพรพินาศ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดขอนแก่น” ผลการศึกษาพบว่า

(1) สภาพการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุทั้งทางภาครัฐและภาคเอกชนมีการบริการการจัดสวัสดิการสังคมที่คล้ายคลึงกัน ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ด้านนันทนาการ ด้านการส่งเสริมอาชีพและด้านการบริการสังคม ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ 2 รูปแบบ คือ 1) การจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในหน่วยงาน และ 2) การจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชน

(2) สภาพปัจจุหาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ พบว่า ทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เจ้าหน้าที่ภาคเอกชน ผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการสวัสดิการสังคมจากภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งผู้สูงอายุในชุมชนที่ได้รับบริการสวัสดิการจากภาครัฐและภาคเอกชนมีความคิดเห็นว่าปัจจุหาด้านการบริการเป็นปัจจุหามากที่สุด

(3) แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ พบว่า เจ้าหน้าที่ภาครัฐ มีความคิดเห็นว่าแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการควรเป็นด้านร่างกายมากที่สุด เจ้าหน้าที่ภาคเอกชนมีความคิดเห็นว่าผู้สูงอายุควรได้รับแนวทางการพัฒนาด้านสังคมมากที่สุด สำหรับผู้สูงอายุที่เข้ามารับบริการสวัสดิการสังคมจากภาครัฐมีความคิดเห็นว่าแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการควรให้ความสำคัญด้านจิตใจมากที่สุด ผู้สูงอายุในชุมชนที่ได้รับบริการสวัสดิการสังคมจากภาครัฐมองว่าแนวทางการพัฒนาควรเป็นด้านสังคมมากที่สุด ส่วนผู้สูงอายุที่เข้ามารับบริการสวัสดิการและผู้สูงอายุในชุมชนที่ได้รับสวัสดิการจากบ้านพักคนชราณกบุญ โยเซฟมีความคิดเห็นที่เหมือนกันว่าควรพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมในด้านจิตใจของผู้สูงอายุมากที่สุด

ประภารี อนาวัน (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารเบี้ยยังชีพในองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า

กลุ่มแรก ได้แก่ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า

(1) ความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารเบี้ยยังชีพในองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงรายโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ในเรื่องมีการออกหน่าวงประชาสัมพันธ์ แจ้งให้ผู้สูงอายุทราบก่อนมีการขึ้นทะเบียน รองลงมาคือด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกความสะดวก ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ

(2) ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุดคือ ผู้นำที่บ้านไม่แจ้งหรือแจ้งการขอรับทะเบียนผ่านหอกระจายอำนาจที่บ้านล่าช้าความถี่ในการแจ้งมีน้อย ระยะชั้นชิดเกินไป รองลงมาคือ บุคลากรที่รับผิดชอบไม่เข้าเยี่ยมพบรับผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่องค์กรบริหารส่วนตำบลมีอัธยาศัยที่ไม่ยิ้มแย้ม ไม่บริการ การจ่ายเบี้ยยังชีพเลือกปฏิบัติให้สิทธิ์ผู้ได้ผู้หนึ่ง

กลุ่มที่สอง ได้แก่ บุคลากรในองค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า

(1) ประสิทธิภาพการบริหารเบี้ยยังชีพของบุคลากรในองค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความต้องการมากที่สุดคือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ในเรื่องเจ้าหน้าที่องค์กรบริหารส่วนตำบลมีความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่เลือกปฏิบัติให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นกรณีพิเศษ รองลงมาคือ ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการและด้านการประชาสัมพันธ์ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

(2) ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารเบี้ยยังชีพของบุคลากร โดยปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุดคือ การขาดเก็บข้อมูลผู้สูงอายุที่มีสิทธิ์รับเบี้ยยังชีพไม่ได้ปรับปรุงให้ถูกต้อง รองลงมาคือ คณะกรรมการคัดเลือกผู้สูงอายุไม่มีการปรับปรุงข้อมูลที่ได้รับ การกลั่นกรองจากเจ้าหน้าที่ส่วนข้อที่พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ไม่มีการจัดประชุมผู้บริหารเกี่ยวกับการพิจารณาใช้ความช่วยเหลือเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและขาดการติดต่อประสานงานระหว่างบุคลากร

โดยสรุป ความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารเบี้ยยังชีพในองค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการและด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ ผู้สูงอายุและบุคลากรมีความต้องการที่ไม่สอดคล้องกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุต้องการให้องค์กรบริหารส่วนตำบลเอาใจใส่และติดตามดูแลผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ แต่บุคลากรผู้ให้บริการ ได้คำนึงถึงกระบวนการของกฎระเบียบว่าคุ้ยการจ่ายเบี้ยยังชีพให้มีความชัดเจน มากกว่าการติดตามเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ จึงมีผลทำให้ความต้องการของทั้งสองฝ่ายไม่สอดคล้องกัน

ด้านการประชาสัมพันธ์และด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกผู้สูงอายุและบุคลากร มีความต้องการคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าทั้งสองฝ่ายได้ให้ความเห็นตรงกันเรื่องการออกหน่วยประชาสัมพันธ์ การประกาศฝ่ายเสียงตามสายของหมู่บ้าน ซึ่งมีผลทำให้ผู้สูงอายุทราบข่าวสารและปฏิบัติตาม บุคลากรผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย จึงมีผลทำให้ความต้องการของทั้งสองฝ่ายสอดคล้อง

จุฑามาศ วิเศษแก้ว (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการให้บริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคลองพา อำเภอท่าชัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการศึกษาพบว่า

(1) ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านการจัดการให้บริการสวัสดิการสังคม ด้าน บริการสาธารณสุข โดยรวมเห็นว่ามีความเหมาะสม และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การจัดสวัสดิการ ด้านสุขภาพ อนามัย การจัดให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยกับผู้สูงอายุ การจัดให้มีการฝึกอบรม ความรู้ให้กับผู้ดูแลผู้สูงอายุและอาสาสมัครมีความเหมาะสมมากที่สุด

(2) ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านการจัดการให้บริการสวัสดิการสังคม ด้าน บริการ การศึกษา โดยรวมเห็นว่ามีความเหมาะสม และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อบต. ได้จัดให้ ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดความรู้ และทักษะ ให้กับคนรุ่นหลังมีความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมา คือ อบต. จัดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารรวมถึงการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตผู้สูงอายุ ส่วนข้อ อื่น ๆ อบต. ไม่มีการจัดบริการ อบต. คลองพา อำเภอท่าชัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่มีการจัดการ ให้บริการสวัสดิการสังคมด้านบริการที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้สูงอายุ

(3) ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านการจัดการให้บริการสวัสดิการสังคม ด้าน รายได้ โดยรวมเห็นว่ามีความเหมาะสม และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อบต. การจัดสวัสดิการด้าน รายได้ อบต. มีการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามความเหมาะสม มีความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมา คือ อบต. มีการส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุในชุมชน

(4) ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านการจัดการให้บริการสวัสดิการสังคม ด้าน บริการนันทนาการ โดยรวมเห็นว่ามีความเหมาะสม และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อบต. จัด กิจกรรมนันทนาการงานวันสำคัญ ทางศาสนา และในวันนักขัตฤกษ์ มีความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมา คือ การจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ อบต. จัดสถานที่ออกกำลังกายให้กับผู้สูงอายุ

(5) ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านการจัดการให้บริการสวัสดิการสังคมด้าน อื่น ๆ โดยรวมเห็นว่ามีความเหมาะสม และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อบต. มีการบริการฝึกอาชีพที่ เหมาะสม สำหรับผู้สูงอายุและ อบต. มีการจัดเครื่องอุปโภคสำหรับผู้สูงอายุ รองลงมา คือ อบต. มี การจัดห้องศึกษาสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน

สุพา แก้วมาก (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานสวัสดิการสังคม ด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบาย ปัจจัย ด้านความพร้อมด้านทรัพยากร และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ โดยปัจจัยเหล่านี้อยู่ใน

ส่วนของผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับมาก เช่นกัน และปัจจัยทั้ง 4 ด้านนี้ ความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กร บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ในระดับปานกลางถึงระดับสูงมาก โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก คือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง คือ ด้านความพร้อมด้านทรัพยากร และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง คือ ด้านความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบายและด้านโครงสร้างขององค์กรในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชื่อง ใน จังหวัดอุบลราชธานี รวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการคัดเลือกและขออนุมัติผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ที่อย่างทั่วถึงเป็นธรรม ด้านจ่ายเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุตรงตามกำหนดเวลา เป็นไปตามข้อกำหนดของระเบียบ ข้อบังคับ ด้านการประชาสัมพันธ์สื่อสารให้ผู้สูงอายุได้รับทราบถึงสิทธิในการขอรับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ และด้านการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิต มีผลการดำเนินงานในระดับมาก และเมื่อพิจารณาหาอิทธิพลของปัจจัยที่สามารถใช้อธิบายผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคม ด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบร่วมกัน สมการที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการพยากรณ์ สามารถใช้อธิบายในรูปแบบของคะแนนมาตรฐาน คือ $Z = 0.444 (X_4 \text{ คือ } \text{ด้านการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ}) + 0.300 (X_3 \text{ คือ } \text{ด้านความพร้อมด้านทรัพยากร})$ โดยสามารถร่วมทำงานได้ร้อยละ 47.70 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในด้านหน่วยงานที่สังกัดปัจจุบัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน

อกิษัย บวร โนทย์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ องค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า

(1) การจัดการบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ องค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้สูงอายุส่วนใหญ่รับทราบโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวนเบี้ยยังชีพที่ได้รับจำนวน 500 บาทต่อเดือน และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะรับเงินเบี้ยยังชีพ ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้สูงอายุเห็นด้วยในระดับมากต่อการเข้ามามีส่วนร่วมคัดเลือกผู้รับสวัสดิการ และยังเห็นด้วยในระดับมากสำหรับการคัดเลือกผู้รับสวัสดิการว่า สมควรพิจารณาผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังก่อนเป็นอันดับแรก หลักเกณฑ์ ขั้นตอนวิธีการในการพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุเพื่อรับสวัสดิการโดยรวม พบร่วม คณะกรรมการจะพิจารณาผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติอายุ 60 ปีขึ้นไป รองลงมา

เป็นผู้สูงอายุที่ยากจน ไม่มีรายได้แต่พักอาศัยอยู่กับบุตรหลานสำหรับวิธีการในการคัดเลือกผู้สูงอายุเพื่อรับสวัสดิการ พบว่า ส่วนใหญ่คณะกรรมการจะจัดประชุมเฉพาะคณะกรรมการเพื่อพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุ และขั้นตอนในการคัดเลือกผู้สูงอายุ พบว่าขั้นตอนโดยส่วนใหญ่คณะกรรมการไม่มีการสำรวจข้อมูลความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุเลย

(2) ปัญหาในการดำเนินการจัดบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า กระบวนการในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ยังไม่ทั่วถึงการคัดเลือกผู้สูงอายุเพื่อรับสวัสดิการ ไม่สามารถกระจายออกไปยังผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามระเบียบกำหนดไว้ และจากการที่คณะกรรมการคัดเลือกผู้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพนำหลักเกณฑ์ของการเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีเป็นตัวตั้ง ไม่ได้พิจารณาร่วมกับปัญหาร่วมตัวอื่นๆ เช่น ปัญหาสุขภาพ ปัญหาด้านรายได้ จึงทำให้คนที่อาชญากรรมกว่าแต่บางครั้งอยู่ในฐานะดีกว่าได้รับการคัดเลือกให้ได้รับสวัสดิการก่อน ขณะที่ผู้สูงอายุที่อาชญากรรมกว่าแต่มีฐานะยากจนขาดคนคุ้มครอง นี้ชีวิตลำบากจะได้รับการพิจารณาเป็นลำดับถัดไป นอกจากนี้ การศึกษาซึ่งพบปัญหาการเข้าถึงบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กล่าวคือ ผู้สูงอายุที่ยากจนอยู่ตามลำดับและบ้านพักอาศัยอยู่ห่างไกลชุมชนมักจะไม่เข้าถึงการบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมดำเนินการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และปัญหาการขาดการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

(3) ข้อเสนอแนะในการจัดบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า รัฐควรให้ท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุ เพื่อรับสวัสดิการเบี้ยยังชีพ และกระบวนการในการจ่ายเบี้ยยังชีพ การจ่ายเงินให้ผู้สูงอายุ รัฐไม่ควรเพิ่มเงินการให้เบี้ยยังชีพ แต่ควรเพิ่มจำนวนคนที่จะได้รับเบี้ยยังชีพ

เนพัชชา จิรพัฒนพงศ์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กร บริหารส่วนตำบลยางตลาด อําเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลยางตลาด อําเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา ปรากฏดังนี้

(1) ผู้สูงอายุ โดยรวมและจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ เห็นว่ามีการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลยางตลาดโดยรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับคือ ด้านการสำรวจผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ด้านการคัดเลือกและขออนุมัติผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพ และด้านการจัดท่าทางเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการรายงานผลการดำเนินงานส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

(2) ผู้สูงอายุ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน เห็นว่ามีการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลล่ายางตลาด และโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกันโดยสรุป ผู้สูงอายุโดยรวมและจำแนกเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ เห็นว่ามีการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมากไม่แตกต่างกันแต่ยังมีประเด็นที่สมควรปรับปรุงให้มีการดำเนินงานให้คือขึ้นกีอบด. ควรมีการสำรวจรายชื่อผู้สูงอายุอยู่เสมอเพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีสิทธิที่จะได้รับเบี้ยยังชีพได้รับการช่วยเหลือ และคณะกรรมการการคัดเลือกผู้สูงอายุควรพิจารณาคัดเลือกด้วยความเป็นธรรมตามเกณฑ์ที่กำหนด ตลอดจนควรเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้รวดเร็วตามเวลาทุกเดือน ดังนั้น คณะกรรมการผู้บริหารท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องควรนำไปเป็นข้อสนับสนุนในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพขึ้น

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมีปัญหาทั้งทางด้านสุขภาพ อารมณ์ จิตใจ และด้านสังคม การจัดบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของประเทศไทยยังมีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านการตอบสนองความต้องของผู้สูงอายุยังไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง ผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการไม่ครบถ้วนทุกคน บางส่วนไม่สามารถเข้าถึงบริการสวัสดิการสังคมที่รัฐจัดให้ได้ อีกทั้งกระบวนการบริหารจัดการในการคัดเลือกผู้สูงอายุรับบริการสวัสดิการสังคมในด้านต่าง ๆ ไม่เป็นธรรม ไม่โปร่งใส ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ในกระบวนการขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน การรับเงิน การโอนเงินในหลายพื้นที่เป็นไปอย่างล่าช้าไม่ตรงเวลา นอกจากนี้ วิธีการจ่ายเงินที่ใช้วิธีการโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารของผู้สูงอายุบางส่วนได้รับเงินไม่ครบถ้วน เพราะต้องเสียค่าบริการค่าจ้างในการปรับเงินเบี้ยยังชีพที่ธนาคาร จำนวนเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้รับทุกเดือนเดือนละ 500 บาท ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน แต่เงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุก็มีประโยชน์ในการดำรงชีพของผู้สูงอายุ ในอนาคตโดยนายการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจะส่งผลกระทบต่อภาครัฐมากขึ้น เพราะจำนวนผู้สูงอายุมากขึ้น ก็ต้องจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับการให้บริการสวัสดิการอย่างทั่วถึงและเพียงพอ

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวินชาราม จังหวัดอุบลราชธานี ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน ดังนั้น ใน การศึกษารั้งนี้ เพื่อให้สามารถศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงได้นำปัจจัยต่าง ๆ จากปัญหาค่าดำเนินงานประจำที่ทำและรับผิดชอบดำเนินการอยู่มาประยุกต์เป็นเครื่องมือ หรือที่เรียกว่า Routine To Research หรือ R2R หรือ งานวิจัยในงานประจำ ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

2.7.1 กระบวนการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2552 ได้แก่ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขั้นตอนการขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ วิธีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและการสื้นสุคของการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

2.7.2 สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้านการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

2.7.3 สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

2.7.3.1 ด้าน อบต. ได้แก่ กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน ระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

2.7.3.2 ด้านผู้สูงอายุ ไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ได้แก่ เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขั้นตอนการขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ วิธีการตรวจสอบสถานะผู้มีสิทธิ วิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเกี่ยวกับการสื้นสุคการได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

2.7.4 แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวินชาราม จังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้ดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ที่กำหนดให้ อบต. ทั่วประเทศ ได้ดำเนินงานเข่นเดียวกัน ได้แก่ วัตถุประสงค์และมาตรฐานของนโยบาย ทรัพยากรน นโยบายการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมเสริมแรง . ลักษณะของตัวแทนที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เสื่อนทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

กระบวนการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2552

1. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ
2. ขั้นตอนการขอรับเบี้ยยังชีพ
3. การตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพ
4. วิธีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ
5. การสื้นสุดของการได้รับเบี้ยยังชีพ

สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

1. ด้านการบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วนตำบล
 - 1.1. กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน
 - 1.2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
 - 1.3. ระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ

สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

1. ด้าน อบต.
 - 1.1 กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน
 - 1.2 ระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเงินเบี้ย
 - 1.3 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
2. ด้านผู้สูงอายุ
 - 2.1 ไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพ
 - 2.1.1 เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ
 - 2.1.2 เกี่ยวกับขั้นตอนการขอรับเงินเบี้ยยังชีพ
 - 2.1.3 เกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบสถานะผู้มีสิทธิรับ
 - 2.1.4 เกี่ยวกับวิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
 - 2.1.5 เกี่ยวกับการสื้นสุดการได้รับเงินเบี้ยยังชีพ

แนวทางการพัฒนากระบวนการ

- จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
- ขององค์กรบริหารส่วนตำบล
- ภูเมือง อำเภอวารินชำราบ
- จังหวัดอุบลราชธานี
1. วัดถูกประส่งค์และมาตรฐานของนโยบาย
 2. ทรัพยากรในนโยบาย
 3. การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมเสริมแรง
 4. ลักษณะของตัวแทนที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
 5. เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
 6. ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) รูปแบบการวิจัย เชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมุ่งที่จะศึกษาถึงกระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สภาพการ ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สภาพปัจจุบันในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และ แนวทางการพัฒนากระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอ วารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและการเลือกตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.3 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ประชากรและการเลือกตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มผู้สูงอายุ (ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) โดยที่นี่ ทะเบียนกับองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 826 คน ในจำนวน 12 หมู่บ้าน (ข้อมูล ณ 31 มีนาคม พ.ศ. 2555)

3.1.2 ตัวอย่าง

หน่วยตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 265 คน ซึ่งกำหนดขนาดของหน่วยตัวอย่างโดยใช้ ตารางของเครชซีและมอร์แกน (มาเรียม นิลพันธ์, 2553 : 120) ซึ่งสามารถกระจายจำนวนกลุ่ม ตัวอย่างของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด โดยใช้สูตร

$$n_i = \frac{n \times N_i}{N}$$

เมื่อ	N	= จำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด
	N_i	= จำนวนผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้าน
	n	= จำนวนของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุทั้งหมด
	n_i	= จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้าน

ซึ่งสามารถหาค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้สูงอายุ ได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 หมู่บ้าน

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนผู้สูงอายุ (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1	บ้านคูเมือง	59	19
2	บ้านหวาน	48	16
3	บ้านค้อกระเบื้อง	48	16
4	บ้านคูเมืองตก	106	33
5	บ้านคอนพุง	39	13
6	บ้านท่าหลวง	50	16
7	บ้านคูเมืองออก	100	32
8	บ้านโนนจิก	102	33
9	บ้านหนองหอ	108	34
10	บ้านศรี吉祥กระเบื้อง	63	20
11	บ้านโนนเมืองน้อย	34	11
12	บ้านหวานออก	68	22
รวม		826	265

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยนี้ ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการทบทวนองค์ความรู้ วรรณกรรม จากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบปลายปีด ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเป็นแบบสอบถามการศึกษาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) คือ ปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติซึ่งประกอบด้วยคำถาม จำนวน 22 ข้อ ประกอบด้วย

- (1) ค้านคุณสมบัติ จำนวน 4 ข้อ
- (2) ค้านขั้นตอนการขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 3 ข้อ
- (3) ค้านการตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 4 ข้อ
- (4) ค้านวิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 7 ข้อ
- (5) ค้านการถือสุดของ การได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เพื่อวัดระดับของความเห็นของหน่วยตัวอย่าง ใช้การวัดระดับความสำคัญของปัจจัยตามหลักการของลิกิร์ท (Likert' Five Rating Scale) ซึ่ง ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย

- (1) ค้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน จำนวน 8 ข้อ
- (2) ค้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 8 ข้อ
- (3) ค้านผู้รับเงินลงทะเบียนเพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 4 ข้อ
- (4) ค้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 4 สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน คือ

(1) ส่วนที่เป็นปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนทั้งสิ้น 12 ข้อ
โดยจะแบ่งออกเป็น 3 ค้านคือ

- (1.1) ค้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน จำนวน 6 ข้อ

- (1.2) ค้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 4 ข้อ
 (1.3) ค้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 2 ข้อ
 (2) ส่วนที่เป็นปัญหาของผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุซึ่งพิจารณาเพียงค้านเดียว คือ ความไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ข้อ

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เพื่อวัดระดับของความเห็นของหน่วยตัวอย่าง ใช้การวัดระดับความสำคัญของปัจจัยตามหลักการของลิกเกิร์ต (Likert' Five Rating Scale)

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด

3.3 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของ การวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สภาพการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สภาพปัญหาในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อกำหนดขอบเขตในการวิจัยและเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาด้านความวางโครงสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหา ให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

3.3.4 สร้างแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีคำามแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

3.3.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

3.3.4.2 กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบล คุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านคุณสมบัติ ด้าน ขั้นตอนการขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้าน วิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการสืบสุดของการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวนทั้งสิ้น 22 ข้อ

3.3.4.3 สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านผู้รับเงินลงทะเบียนเพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ ด้านระเบียบข้อ ปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ

3.3.4.4 สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบล คุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็น ปัญหาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ส่วนที่เป็นปัญหาของผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวนทั้งสิ้น 12 ข้อ

3.3.4.5 แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กร บริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ

3.3.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไข ปรับปรุงให้ ครอบคลุมกรอบแนวคิดและเนื้อหาของการวิจัย

3.3.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปทดลอง ใช้ (Try Out) กับผู้สูงอายุที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 คน และนำมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามดังนี้เพื่อหา ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลfa (α -Coefficient) ของ cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.9717 ซึ่งมีความเชื่อมั่นสูงสามารถนำไปใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้

3.3.7 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม ตัวอย่างที่สุ่นได้ต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

3.4.2 ผู้ศึกษาใช้วิธีการหาตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการแบบง่ายๆ หลังจากได้จำนวนตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านแล้วดังนี้

3.4.2.1 นำทะเบียนผู้สูงอายุมากำหนดลำดับตามทะเบียนมาเป็นหมายเลขที่จะจับฉลาก

3.4.2.2 ใส่หมายเลขลำดับที่ 1 - 826 ไปในกล่องเพื่อจับฉลาก 265 หมายเลขตามที่ได้กำหนดขนาดตัวอย่างเอาไว้

3.4.2.3 สุ่มจับหมายเลขออกมา 265 หมายเลข

3.4.2.4 นำหมายเลขที่ได้ทั้ง 265 หมายเลข ไปทำการรายชื่อผู้สูงอายุที่จะต้องไปแจกแบบสอบถาม

3.4.2.5 ออกแจกแบบสอบถาม 265 ชุด

3.4.2 ผู้ศึกษาซึ่งให้หน่วยตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2555 ถึง 2 เมษายน พ.ศ. 2555 การเก็บข้อมูลรั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 265 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้จากตัวอย่าง ก่อนนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลตามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อารีพ ราย ได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.1.3 การวิเคราะห์กระบวนการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านคุณสมบัติ ด้านขั้นตอนการขอรับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ด้านการตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ด้านวิธีการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ด้านการสื้นสุดของการได้รับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ซึ่งลักษณะของข้อมูลอยู่ในระดับนามบัญญัติ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.1.4 การวิเคราะห์สภาพการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ สภาพปัจจุหานในการดำเนินการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ และแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละหมวด และประมวลผลของคะแนนสภาพการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุรับร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำคะแนนเฉลี่ย ที่ได้มาแปรผล โดยใช้วิธีให้ช่วงห่างหรือพิสัยของคะแนนทุกระดับเท่ากัน ซึ่งเมื่อกำหนดน้ำหนักคะแนนระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ก็จะได้พิสัยเป็น 5 - 1 เท่ากับ 4 และคำนวณโดยคำนวณค่าคะแนนค่าเฉลี่ยจากหลักช่วงคะแนนแต่ละช่วงเท่าๆกัน (Class Interval) (รังสรรค เนียมสนิท, 2543 : 12) ดังนี้

$$\frac{\text{ปีคิก้ากับน} - \text{ปีคิก้ากัล}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

ผู้วิจัยนำช่วงของคะแนน 0.8 มาหาน้ำช่วงของค่าเฉลี่ย และแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

4.21- 5.00 หมายถึง สภาพการดำเนินงาน/สภาพปัจจุหาน/แนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด

3.41- 4.20 หมายถึง สภาพการดำเนินงาน/สภาพปัจจุหาน/แนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก

2.61- 3.40 หมายถึง สภาพการดำเนินงาน/สภาพปัจจุหาน/แนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง

1.81- 2.60 หมายถึง สภาพการดำเนินงาน/สภาพปัจจุหาน/แนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับน้อย

1.00- 1.80 หมายถึง สภาพการดำเนินงาน/สภาพปัจจุหา/แนวทางการพัฒนา
การจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุในระดับน้อยที่สุด

3.5.1.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยง
ชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลกูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยวิเคราะห์คัวกวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
ดังนี้

3.5.2.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

หากความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์
แหล่งของครอนบาก (Cronbach's Alpha) ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณ แต่มีสูตรในการคำนวณดังนี้ (สมชาย วรกิจเกษมสกุล, 2553 : 177)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_x^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์แหล่งของครอนบาก
	σ_i^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อที่หรือองค์ประกอบที่
	σ_x^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม
	k	แทน	เป็นจำนวนข้อสอบ/องค์ประกอบของทั้งฉบับ

3.5.2.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลค้านสถานภาพทั่วไปของ
ผู้ต้องแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ
ระยะเวลาการได้รับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ และกระบวนการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ผู้วิจัยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล แต่มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ของรายการทั้งหมด}} \times 100$$

2) หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สภาพปัจจัยการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยการหาค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อคำถามและในภาพรวมรายข้อ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล แต่มีสูตรในการคำนวณดังนี้ (บุญชน ศรีสะอาด, 2547 : 56)

$$\bar{X} = \frac{x}{n}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	n	แทน	จำนวนของหน่วยตัวอย่าง

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของสภาพการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สภาพปัจจัยการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล แต่มีสูตรในการคำนวณดังนี้ (บุญชน ศรีสะอาด, 2547 : 89)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	n	แทน	จำนวนคู่หันหมค
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มข้อมูล
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพ สภาพปัญหาในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพ และแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
- 4.3 สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
- 4.4 สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
- 4.5 แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
- 4.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 60 – 69 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.94 รองลงมาคืออายุระหว่าง 70 – 79 ปี 36.98 และอายุระหว่าง 80 – 89 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.94 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 66.04 รองลงมาได้แก่สถานภาพหม้าย คิดเป็นร้อยละ 27.17 และหย่าร้างคิดเป็นร้อยละ 3.77 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 81.51 รองลงมาคือไม่ได้เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 14.72 และมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 1.89 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 80.75 รองลงมาคือรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 7.92 และอาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 5.66 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,001 บาท

คิดเป็นร้อยละ 81.89 รองลงมาคือมีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.47 และมีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.89 ตามลำดับ ส่วนใหญ่รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาแล้วอยู่ระหว่าง 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.94 รองลงมาคือระหว่าง 0-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.43 และระหว่าง 6-8 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.60 ตามลำดับ แสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน) (n=265)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
ชาย	106	40.00
หญิง	159	60.00
2. อายุ		
ระหว่าง 60 – 69 ปี	135	50.94
ระหว่าง 70 – 79 ปี	98	36.98
ระหว่าง 80 – 89 ปี	29	10.94
ระหว่าง 90 ปีขึ้นไป	3	1.13
3. สถานภาพ		
โสด	8	3.02
สมรส	175	66.04
หย่าร้าง	10	3.77
หม้าย	72	27.17
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	39	14.72
ประถมศึกษา	216	81.51
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	3	1.13
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	5	1.89
อนุปริญญา	0	0.00
ปริญญาตรี	2	0.75

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน) (n=265)	ร้อยละ (100.00)
4. อาชีพ		
ค้าขาย	12	4.53
เกษตรกรรม	214	80.75
รับจ้างทั่วไป	21	7.92
ถูกจ้างบริษัทเอกชน/ร้านค้า	2	0.75
ธุรกิจส่วนตัว	1	0.38
อื่นๆ ได้แก่ รับจ้าง	15	5.66
5. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,001 บาท	217	81.89
ระหว่าง 5,001-10,000 บาท	41	15.47
ระหว่าง 10,001-15,000 บาท	5	1.89
ระหว่าง 15,001 บาทขึ้นไป	2	0.75
6. ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาเป็นระยะเวลา		
ระหว่าง 0-2 ปี	78	29.43
ระหว่าง 3-5 ปี	135	50.94
ระหว่าง 6-8 ปี	44	16.60
ระหว่าง 9-11 ปี	8	3.02

4.2 กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ องค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

(1) ด้านคุณสมบัติ พนบฯ กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง มีการตรวจสอบคุณสมบัติเกี่ยวกับการมีสัญชาติไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 99.25 รองลงมาคือ องค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง มีการตรวจสอบภูมิลำเนาผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 98.87 และองค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง มีการตรวจสอบอายุของผู้มีสิทธิ

รับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 98.49 ตามลำดับ และด้านที่มีกระบวนการจ่ายเบี้ยงชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมืองน้อยที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ได้ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของผู้มีสิทธิรับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 96.98

(2) ด้านขั้นตอนการขอรับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ พนว่า กระบวนการจ่ายเบี้ยงชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ได้เตรียมแบบฟอร์มการลงทะเบียนรับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุไว้ให้คิดเป็นร้อยละ 99.25 รองลงมาคือองค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการลงทะเบียนการรับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 98.87 และองค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ได้แจ้งให้ไปปั้นทะเบียนคัวข顿เองคิดเป็นร้อยละ 97.74 ตามลำดับ

(3) ด้านการตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ พนว่า กระบวนการจ่ายเบี้ยงชีพของ องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 98.49 รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง คิดเป็นร้อยละ 96.98 และองค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ตรวจสอบการมีชีวิตอยู่ของผู้สูงอายุในเดือนมีนาคมและตุลาคมของทุกปี คิดเป็นร้อยละ 96.23

(4) ด้านวิธีการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ พนว่า กระบวนการจ่ายเบี้ยงชีพของ องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ได้จ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ 2 วิธี คือแบบเงินสดและโอนเข้าบัญชี คิดเป็นร้อยละ 96.23 รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ได้จ่ายเบี้ยงชีพให้กับผู้สูงอายุในเดือนถัดไปกรณีไม่ได้รับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุในเดือนที่ผ่านมา 95.47 และองค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ให้ผู้อื่นรับเบี้ยงชีพเป็นเงินสดแทน ได้ คิดเป็นร้อยละ 93.58

(5) ด้านการสื้นสุดของการได้รับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ พนว่า กระบวนการจ่ายเบี้ยงชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ประกาศรายชื่อผู้สื้นสุดการได้รับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ อย่างน้อย 15 วัน คิดเป็นร้อยละ 93.96 รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ให้แจ้งเป็นหนังสือเมื่อต้องการสละสิทธิรับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 92.45 และองค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ได้ถอนรายชื่อเมื่อผู้รับเบี้ยงชีพสื้นสุดสิทธิ คิดเป็นร้อยละ 91.70 แสดงรายละเอียดในตารางที่

**ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี**

กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณสมบัติ						
1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง มีการตรวจสอบคุณสมบัติเกี่ยวกับ การมีสัญชาติไทย	263	99.25	2	0.75	265	100.00
1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง มีการตรวจสอบภูมิลำเนาผู้มีสิทธิ รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	262	98.87	3	1.13	265	100.00
1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง มีการตรวจสอบอายุของผู้มีสิทธิ รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	261	98.49	4	1.51	265	100.00
2. ด้านขั้นตอนการขอรับเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ						
2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การลงทะเบียนการรับเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ	262	98.87	3	1.13	265	100.00
2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง ได้แจ้งให้ไปเข้าที่เบียนด้วยตนเอง	259	97.74	6	2.26	265	100.00
2.3 องค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง ได้เตรียมแบบฟอร์มการลงทะเบียน รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไว้ให้	263	99.25	2	0.75	265	100.00

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมืองอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี (ต่อ)

กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ด้านการตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ						
3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ตรวจสอบการนีซีวิตอยู่ของผู้สูงอายุ	255	96.23	10	3.77	265	100.00
3.2 องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง	257	96.98	8	3.02	265	100.00
3.3 องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน	261	98.49	4	1.51	265	100.00
3.4 องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	236	89.06	29	10.94	265	100.00
4. ด้านวิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ						
4.1 องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ได้จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแบบขั้นบันได	237	89.43	28	10.57	265	100.00
4.2 องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง ได้จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 2 วิธี คือ แบบเงินสดและโอนเข้าบัญชี	255	96.23	10	3.77	265	100.00
4.3 องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กายในวันที่ 10 ของทุกเดือน	189	71.32	76	28.68	265	100.00

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมืองอำเภอวินชาราบ จังหวัดอุบราชธานี (ต่อ)

กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของ องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.4 องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง มีการโอนเบี้ยยังชีพเข้าบัญชีเงินฝาก ของผู้รับมอบอำนาจ	208	78.49	57	21.51	265	100.00
4.5 องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง ให้ผู้อ่อนรับเบี้ยยังชีพเป็นเงินสดแทน	248	93.58	17	6.42	265	100.00
4.6 องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง ได้จ่ายเบี้ยยังชีพเป็นเช็คให้กับผู้รับ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	179	67.55	86	32.45	265	100.00
4.7 องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง ได้จ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุใน เดือนถัดไปกรณีไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุในเดือนที่ผ่านมา	253	95.47	12	4.53	265	100.00
5. ด้านการสันสุดของการได้รับเบี้ยยัง ชีพผู้สูงอายุ						
5.2 องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง ได้ถอดถอนรายชื่อเมื่อผู้รับเบี้ย ยังชีพสิ้นสุดสิทธิ	243	91.70	22	8.3	265	100.00
5.3 องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง ให้แจ้งเป็นหนังสือเมื่อต้องการลด สิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	245	92.45	20	7.55	265	100.00
5.4 องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง ประกาศรายชื่อผู้สิ้นสุดการได้รับ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างน้อย 15 วัน	249	93.96	16	6.04	265	100.00

4.3 สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พ布ว่า สภาพการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.472$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุการดำเนินงานมากที่สุด คือ ด้านผู้รับเงินลงทะเบียนเพื่อการยังชีพผู้สูงอายุซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.622$) รองลงมาคือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.560$) และด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.458$) ตามลำดับ และด้านที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ น้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.247$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมและจำแนกรายด้าน

สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน	3.247	0.929	ปานกลาง
2. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	3.560	0.918	มาก
3. ด้านผู้รับเงินลงทะเบียนเพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ	3.622	0.937	มาก
4. ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	3.458	0.898	มาก
เฉลี่ย	3.472	0.921	มาก

4.3.1 สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.247$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ มีการสำรวจผู้สมควรได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมและทั่วถึง ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.389$) รองลงมาคือ ขั้นตอนการให้บริการแต่ละขั้นตอนมีความสะดวก และรวดเร็ว ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.358$) และมีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นไปตามเวลาที่กำหนด ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.332$) ตามลำดับ และข้อที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานน้อยที่สุดคือ มีการจัดบริการห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขาลักษณะอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.992$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลกูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน

สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปรผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. มีช่องทางให้บริการหลากหลาย	23 (8.68)	40 (15.09)	151 (56.98)	41 (15.47)	10 (3.77)	3.094	0.893	ปาน กลาง
2. ขั้นตอนการให้บริการแต่ละ ขั้นตอนมีความสะવกและรวดเร็ว	25 (9.43)	71 (26.79)	145 (54.72)	22 (8.3)	2 (0.75)	3.358	0.795	ปาน กลาง
3. ขั้นตอนการให้บริการมีระบบไม่ ซ้ำซ้อนหรือซับซ้อนมีความชัดเจน	24 (9.06)	80 (30.19)	121 (45.66)	36 (13.58)	4 (1.51)	3.317	0.873	ปาน กลาง
4. มีแผนผังลำดับขั้นตอนและ ระยะเวลาการให้บริการอย่าง ชัดเจน	25 (9.43)	58 (21.89)	132 (49.81)	40 (15.09)	10 (3.77)	3.181	0.932	ปาน กลาง
5. มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อ [*] เผยแพร่ให้ผู้สูงอายุทราบอย่าง ทั่วถึง	45 (16.98)	58 (21.89)	104 (39.25)	50 (18.87)	8 (3.02)	3.309	1.056	ปาน กลาง
6. มีการจัดบริการห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขลักษณะอย่างเหมาะสมและ เพียงพอ	21 (7.92)	38 (14.34)	149 (56.23)	32 (12.08)	25 (9.43)	2.992	0.981	ปาน กลาง
7. มีการสำรวจผู้สูมควรได้รับเบี้ยยัง [*] ชีพผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมและ ทั่วถึง	32 (12.08)	74 (27.92)	126 (47.55)	31 (11.7)	2 (0.75)	3.389	0.872	ปาน กลาง
1.8 มีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นไปตามเวลาที่กำหนด	37 (13.96)	76 (28.68)	101 (38.11)	40 (15.09)	11 (4.15)	3.332	1.028	ปาน กลาง
เฉลี่ย						3.247	0.929	ปาน กลาง

4.3.2 สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.560$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการด้วยความเต็มใจ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.725$) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพูดจาสุภาพอธิบายดี วงศ์ตัว เรียบร้อยและเหมาะสมซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.698$) และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้คำแนะนำตอบข้อซักถาม ได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง น่าเชื่อถือ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.675$) ตามลำดับ และข้อที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานน้อยที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถแก้ปัญหาอุปสรรค ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.321$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	ผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพูดจา ลักษณะเดียวกัน วางแผน ให้บริการ และเหมาะสม	55 (20.75)	93 (35.09)	100 (37.74)	16 (6.04)	1 (0.38)	3.698	0.879	มาก
2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการ ด้วยความเต็มใจ	53 (20)	103 (38.87)	93 (35.09)	15 (5.66)	1 (0.38)	3.725	0.859	มาก
3. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ คำแนะนำตอบข้อซักถาม ได้ อย่างชัดเจน ถูกต้อง น่าเชื่อถือ	56 (21.13)	97 (36.6)	85 (32.08)	24 (9.06)	3 (1.13)	3.675	0.946	มาก
4. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถ แก้ไขพหุปัจจัยที่ เกิดขึ้นได้ อย่างเหมาะสม	32 (12.08)	68 (25.66)	124 (46.79)	35 (13.21)	6 (2.26)	3.321	0.929	ปาน กลาง
5. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความสามารถอธิบายให้ผู้รับเบี้ย ยังชีพผู้สูงอายุเข้าใจเรื่องการรับ เบี้ยยังชีพได้	45 (16.98)	76 (28.68)	129 (48.68)	12 (4.53)	3 (1.13)	3.558	0.865	มาก
6. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีการ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุทราบข้อมูลเรื่องการรับ เบี้ยยังชีพ	47 (17.74)	81 (30.57)	98 (36.98)	39 (14.72)	0 0.00	3.513	0.950	มาก
7. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถ ตรวจสอบข้อเท็จจริงผู้รับเบี้ยยัง ชีพผู้สูงอายุอย่างเป็นธรรมและ โปร่งใส	44 (16.6)	93 (35.09)	88 (33.21)	38 (14.34)	2 (0.75)	3.525	0.958	มาก
8. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความ กระตือรือร้นและเอาใจใส่	39 (14.72)	92 (34.72)	91 (34.34)	40 (15.09)	3 (1.13)	3.468	0.957	มาก
เฉลี่ย						3.560	0.918	มาก

4.3.3 ສະພາພາກຈ່າຍເປີຍບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸ ຂອງອົງກຳການບົນດາຄຸມເມືອງ ຄໍາເກົດວິຊາຮຽນທຳມະນີ ຈັງຫວັດອຸນລາຍການ ໃນດ້ານຜູ້ຮັບເງິນສົງຄະຣະທີ່ເພື່ອກາຍັງບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸ

ຜລກາຮັດສຶກຂາພບວ່າ ສະພາພາກຈ່າຍເປີຍບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸ ຂອງອົງກຳການບົນດາສ່ວນຕົ້ນຄຸມເມືອງ ຄໍາເກົດວິຊາຮຽນທຳມະນີ ຈັງຫວັດອຸນລາຍການ ໃນກາພວມດ້ານຜູ້ຮັບເງິນສົງຄະຣະທີ່ເພື່ອກາຍັງບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸອຸ້ນຢູ່ໃນຮະດັບນາກ ($\bar{X} = 3.662$) ແລະເມື່ອພິຈາລະນາເປັນຮາຍຂ້ອພບວ່າ ຂົດທີ່ມີສະພາພາກຈ່າຍເປີຍບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸນາກທີ່ສຸດຄືອ ຜູ້ຮັບເປີຍບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸໃຫຍ່ທ່ານຕົ້ນເອງວ່າມີຄຸນສົມບັດໄດ້ຮັບເປີຍບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸທາມທີ່ກໍາທັນດີ່ຈຶ່ງອູ້ໃນຮະດັບນາກ ($\bar{X} = 3.725$) ຮອງລົງນາຄືອ ຜູ້ຮັບເປີຍບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸທ່ານຫລັກເກີນທີ່ຕລອດຈົນວິທີການ ດັດເລືອກຜູ້ຮັບເປີຍບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸຈຶ່ງອູ້ໃນຮະດັບນາກ ($\bar{X} = 3.638$) ແລະຜູ້ຮັບເປີຍບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸທ່ານວັດຖຸປະສົງກຳການຈ່າຍເງິນເປີຍບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸເພື່ອກາຍັງບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸໄປໆ ເປັນການ ຈຶ່ງອູ້ໃນຮະດັບນາກ ($\bar{X} = 3.630$) ຕາມລຳດັບ ແລະຂົດທີ່ມີສະພາພາກຈ່າຍເປີຍບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸ ໃນດ້ານຜູ້ຮັບເງິນສົງຄະຣະທີ່ເພື່ອກາຍັງບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸນ້ອຍທີ່ສຸດຄືອ ຜູ້ຮັບເປີຍບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸທ່ານຂໍ້ມູນລາກຮັບເປີຍບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸຈາກຄະກະກຽມການປະຈຳໜຸ່ນ ຈຶ່ງອູ້ໃນຮະດັບນາກ ($\bar{X} = 3.494$) ດັ່ງແສດງຮາຍລະເອີຍດໃນຕາຮາງທີ່ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบราชธานี ในด้านผู้รับเงินลงทะเบียนเพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ

สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปรผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทราบ หลักเกณฑ์ตลอดจนวิธีการ ตัดเลือกผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	45 (16.98)	96 (36.23)	110 (41.51)	11 (4.15)	3 (1.13)	3.638	0.851	มาก
2. ผู้รับเบี้ยยังชีพส่วนใหญ่ทราบ ตนเองว่ามีคุณสมบัติได้รับเบี้ยยัง ชีพผู้สูงอายุตามที่กำหนด	64 (24.15)	88 (33.21)	89 (33.58)	24 (9.06)	0 0.00	3.725	0.931	มาก
3. ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทราบ วัตถุประสงค์การจ่ายเงินเบี้ยยัง ชีพผู้สูงอายุเพื่อการยังชีพว่าเป็น การช่วยผู้ยากไร้	57 (21.51)	91 (34.34)	80 (30.19)	36 (13.58)	1 (0.38)	3.630	0.980	มาก
4. ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทราบ ข้อมูลการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จากคณะกรรมการประจำหมู่บ้าน	53 (20)	66 (24.91)	106 (40)	39 (14.72)	1 (0.38)	3.494	0.985	มาก
เฉลี่ย						3.622	0.937	มาก

4.3.4 สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.458$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างจริงจังซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.498$) รองลงมาคือ คณะกรรมการที่ตรวจสอบคุณสมบัติผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้มาจากหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.445$) ตามลำดับ และข้อที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุน้อยที่สุดคือ มีระเบียบการปฏิบัติกำหนดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมน้อยซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.430$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปรผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. มีระเบียบการปฏิบัติกำหนด หลักเกณฑ์ที่เหมาะสม	27 (10.19)	98 (36.98)	106 (40)	30 (11.32)	4 (1.51)	3.430	0.877	มาก
2. คณะกรรมการที่ตรวจสอบ คุณสมบัติผู้รับเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุได้มาจากหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	35 (13.21)	91 (34.34)	99 (37.36)	37 (13.96)	3 (1.13)	3.445	0.928	มาก
3. ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่ เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการ ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ อย่างจริงจัง	37 (13.96)	89 (33.58)	111 (41.89)	25 (9.43)	3 (1.13)	3.498	0.888	มาก
เฉลี่ย						3.458	0.898	มาก

4.4 สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

4.4.1 สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล พ布ว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.854$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.970$) รองลงมาคือ ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.925$) และด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.667$) ตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมและจำแนกรายด้าน

สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	SD	แปรผล
ด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน	3.667	1.024	มาก
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	3.970	0.949	มาก
ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	3.925	0.956	มาก
เฉลี่ย	3.854	0.976	มาก

(1) ส สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในส่วนของปัญหาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวินชาราน จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัญหาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.667$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือไม่มีการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมและทั่วถึง ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.845$) รองลงมาคือไม่มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.838$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานน้อยที่สุดคือ มีช่องทางในการให้บริการจำกัด ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.449$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวินชาราน จังหวัดอุบลราชธานี ด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน

สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. มีช่องทางในการให้บริการจำกัด	8 (3.02)	22 (8.3)	127 (47.92)	59 (22.26)	49 (18.49)	3.449	0.984	มาก
2. ขั้นตอนในการให้บริการ ไม่สะดวกล่าช้า	6 (2.26)	23 (8.68)	93 (35.09)	89 (33.58)	54 (20.38)	3.611	0.979	มาก
3. ไม่มีผังลำดับขั้นตอนและระยะเวลา ในการให้บริการ	8 (3.02)	22 (8.3)	99 (37.36)	76 (28.68)	60 (22.64)	3.596	1.022	มาก
4. ไม่มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์	7 (2.64)	20 (7.55)	67 (25.28)	86 (32.45)	85 (32.08)	3.838	1.045	มาก
5. ไม่มีการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุอย่าง ครอบคลุมและทั่วถึง	4 (1.51)	16 (6.04)	84 (31.7)	74 (27.92)	87 (32.83)	3.845	1.001	มาก
6. การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่ เป็นไปตามเวลาที่กำหนด	12 (4.53)	28 (10.57)	67 (25.28)	89 (33.58)	69 (26.04)	3.660	1.110	มาก
เฉลี่ย						3.667	1.024	มาก

(2) สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.970$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพูดจาไม่สุภาพ วงศ์วานไม่เหมาะสม ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.004$) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.996$) และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความกระตือรือร้นเอาใจใส่ในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.989$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานน้อยที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ให้คำแนะนำต่อข้อซักถาม กรณีมีข้อสงสัยซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.891$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี้ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปรผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพูดจาไม่สุภาพ วงศ์วานไม่เหมาะสม	4 (1.51)	7 (2.64)	76 (28.68)	75 (28.3)	103 (38.87)	4.004	0.959	มาก
2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ให้คำแนะนำต่อข้อซักถาม กรณีมีข้อสงสัย	3 (1.13)	8 (3.02)	76 (28.68)	106 (40)	72 (27.17)	3.891	0.879	มาก
3. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	3 (1.13)	8 (3.02)	78 (29.43)	74 (27.92)	102 (38.49)	3.996	0.951	มาก
4. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความกระตือรือร้นเอาใจใส่ในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	4 (1.51)	16 (6.04)	63 (23.77)	78 (29.43)	104 (39.25)	3.989	1.006	มาก
เฉลี่ย					3.970	0.949	มาก	

(3) ส สภาพปัจมุหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจมุหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.925$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัจมุหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ไม่มีคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างถูกต้อง ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.936$) รองลงมาคือ ระเบียบการปฏิบัติไม่ชัดเจนและไม่เหมาะสม ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.913$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจมุหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

สภาพปัจมุหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ระเบียบการปฏิบัติไม่ชัดเจนและไม่เหมาะสม	3 (1.13)	11 (4.15)	87 (32.83)	69 (26.04)	95 (35.85)	3.913	0.975	มาก
2. ไม่มีคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างถูกต้อง	3 (1.13)	13 (4.91)	68 (25.66)	95 (35.85)	86 (32.45)	3.936	0.937	มาก
เฉลี่ย					3.925	0.956	มาก	

4.4.2 สภาพปัจจัยการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านผู้สูงอายุ ที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจัยการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านผู้สูงอายุ ที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.303$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจัยการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ การตื่นสุกการ ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.355$) รองลงมาคือ เกี่ยวกับขั้นตอนการขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.306$) และเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.317$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจัยการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุน้อยที่สุดคือ วิธีการตรวจสอบสถานะของผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.257$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 จำนวน ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยบังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลกฎหมาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ของผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยบังชีพผู้สูงอายุไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยบังชีพ

สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยบังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปรผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับเบี้ยบังชีพผู้สูงอายุ	8 (3.02)	32 (12.08)	134 (50.57)	50 (18.87)	41 (15.47)	3.317	0.976	ปานกลาง
2. ขั้นตอนการขอรับเงินเบี้ยบังชีพผู้สูงอายุ	6 (2.26)	33 (12.45)	141 (53.21)	44 (16.6)	41 (15.47)	3.306	0.954	ปานกลาง
3. วิธีการตรวจสอบสถานะของผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยบังชีพผู้สูงอายุ	8 (3.02)	36 (13.58)	138 (52.08)	46 (17.36)	37 (13.96)	3.257	0.962	ปานกลาง
4. วิธีการจ่ายเบี้ยบังชีพผู้สูงอายุ	4 (1.51)	42 (15.85)	135 (50.94)	44 (16.6)	40 (15.09)	3.279	0.956	ปานกลาง
5. การสื่อสารการได้รับเงินเบี้ยบังชีพผู้สูงอายุ	6 (2.26)	32 (12.08)	134 (50.57)	48 (18.11)	45 (16.98)	3.355	0.974	ปานกลาง
เฉลี่ย						3.303	0.964	ปานกลาง

4.5 แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบร่วมกันในระดับมาก ($\bar{X} = 3.442$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้บริการด้วยความเต็มใจชั่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.672$) รองลงมาคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารเกี่ยวกับด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ชั่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.608$) และเมื่อประสบปัญหาในการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหา จนสำเร็จฉุล่วงด้วยดี ชั่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.604$) ตามลำดับ และข้อที่มีแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการประชุมซักซ้อมและทบทวนแนวทางขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ชั่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.181$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

แนวทางการพัฒนา การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. วัดถูประสงค์ของนโยบายถ่ายโอนงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีความชัดเจน	33 (12.45)	71 (26.79)	117 (44.15)	30 (11.32)	14 (5.28)	3.298	1.003	ปานกลาง
2. นโยบายของผู้บริหารมีความชัดเจนสามารถนำไปดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	27 (10.19)	79 (29.81)	98 (36.98)	56 (21.13)	5 (1.89)	3.253	0.965	ปานกลาง
3. ระเบียบวิธีปฏิบัติในการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีความชัดเจน	33 (12.45)	74 (27.92)	123 (46.42)	29 (10.94)	6 (2.26)	3.374	0.917	ปานกลาง

**ตารางที่ 4.13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการพัฒนา
กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุณเมือง
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี (ต่อ)**

แนวทางการพัฒนา การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปรผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
4. มีการประชุมซักซ้อมและ ทบทวน แนวทางขั้นตอนและวิธี ปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	26 (9.81)	65 (24.53)	111 (41.89)	57 (21.51)	6 (2.26)	3.181	0.956	ปาน กลาง
5. มีการประชุมทบทวนบทบาท หน้าที่ ของบุคลากรซึ่งเกี่ยวข้อง กับการปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ	24 (9.06)	57 (21.51)	152 (57.36)	29 (10.94)	3 (1.13)	3.264	0.815	ปาน กลาง
6. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถ ปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตามระเบียบวิธีปฏิบัติได้อย่าง ถูกต้อง	39 (14.72)	56 (21.13)	143 (53.96)	24 (9.06)	3 (1.13)	3.392	0.886	ปาน กลาง
7. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถ ตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นในการดำเนินงาน ได้เป็น อย่างดี	3 (12.45)	79 (29.81)	122 (46.04)	29 (10.94)	2 (0.75)	3.423	0.872	มาก
8. องค์กรบริหารส่วนตำบล กำหนดอ้างหน้าที่รับผิดชอบ งานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแยก จากงานอื่นชัดเจน	52 (19.62)	63 (23.77)	131 (49.43)	15 (5.66)	4 (1.51)	3.543	0.921	มาก
9. จำนวนบุคลากรที่มีอยู่เหมาะสม กับภาระงานด้านเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุที่ต้องรับผิดชอบ	40 (15.09)	76 (28.68)	102 (38.49)	44 (16.6)	3 (1.13)	3.400	0.972	ปาน กลาง
10. องค์กรบริหารส่วนตำบล วัดคุณภาพที่จำเป็นต่อการ ดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างเพียงพอ	51 (19.25)	69 (26.04)	117 (44.15)	28 (10.57)	0 0.00	3.540	0.921	มาก

**ตารางที่ 4.13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการพัฒนา
กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคูเมือง
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี (ต่อ)**

แนวทางการพัฒนา การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปรผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
11.เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่มี ช่วยให้สามารถปฏิบัติงานด้าน [*] เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	46 (17.36)	70 (26.42)	118 (44.53)	29 (10.94)	2 (0.75)	3.487	0.930	มาก
12.บุคลากรของ องค์กรบริหาร ส่วนตำบล มีความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารด้านการเงินการคลัง	47 (17.74)	99 (37.36)	76 (28.68)	40 (15.09)	3 (1.13)	3.555	0.988	มาก
13.องค์กรบริหารส่วนตำบลมี การเบิกจ่ายงบประมาณได้ ถูกต้องตรงตามกำหนดเวลา	50 (18.87)	63 (23.77)	101 (38.11)	40 (15.09)	11 (4.15)	3.381	1.081	ปาน กลาง
14.ผู้บริหารของ องค์กรบริหาร ส่วนตำบลส่งเสริมให้บุคลากรมี การพัฒนาความสามารถด้าน [*] เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่าง สม่ำเสมอ	39 (14.72)	78 (29.43)	106 (40)	38 (14.34)	4 (1.51)	3.415	0.958	มาก
15.ผู้บริหารของ องค์กรบริหาร ส่วนตำบล ส่งเสริมบรรยายกาศ ให้เข้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมี ทักษะคิดที่คิดต่องานด้านเบี้ย ยังชีพผู้สูงอายุที่รับผิดชอบและ มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	29 (10.94)	72 (27.17)	121 (45.66)	41 (15.47)	2 (0.75)	3.321	0.891	ปาน กลาง
16.การดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุเป็นการกิจหลักของ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง	47 (17.74)	90 (33.96)	92 (34.72)	34 (12.83)	47 (17.74)	3.551	0.953	มาก

**ตารางที่ 4.13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการพัฒนา
กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลุเมือง
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี (ต่อ)**

แนวทางการพัฒนา การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	แปรผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
17.บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้าน เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้บริการด้วย ความเต็มใจ	58 (21.89)	84 (31.7)	102 (38.49)	20 (7.55)	58 (21.89)	3.672	0.914	มาก
18.เมื่อประสานปัญหาในการ ดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่สู้ปัญหางาน ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ แก้ไขปัญหางานสำเร็จถูกลั่ง ด้วยดี	41 (15.47)	92 (34.72)	120 (45.28)	10 (3.77)	41 (15.47)	3.604	0.820	มาก
19.ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ ด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	40 (15.09)	94 (35.47)	118 (44.53)	13 (4.91)	40 (15.09)	3.608	0.801	มาก
20.ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบคุณสมบัติของ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุจากรายชื่อที่ติด ประกาศโดยเปิดเผย	56 (21.13)	64 (24.15)	121 (45.66)	23 (8.68)	56 (21.13)	3.570	0.931	มาก
ผลลัพธ์						3.442	0.666	มาก

**4. 6 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี**

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ควรใส่ใจในการให้บริการ
คิดเป็นร้อยละ 37.34 รองลงมาคือ ควรจัดหาห้องน้ำ จุดน้ำดื่ม และบริการสาธารณูปโภคอื่นๆ
เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 25.93 และความมีการอกรถประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 18.52
ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.14

**ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละ ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยังชีพ
ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี**

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ต้องการให้เจ้าหน้าที่ควรใส่ใจในการให้บริการ	10	37.04
2. ควรจัดหาห้องน้ำ จุดน้ำดื่ม และบริการสาธารณูปโภคอื่นๆ เพิ่มขึ้น	7	25.93
3. ความมีการอกรถประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น	5	18.52
4. ความมีการปรับปรุงการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้มีความรวดเร็วขึ้น	3	11.11
5. ความมีการติดตาม และตรวจสอบผู้สูงอายุ	2	7.41
รวม	27	100.00

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อศึกษาสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 3) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้สูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่เข้าลงทะเบียนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง จำนวน 826 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดย ใช้ตารางสุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha Coefficient) ของ cronbach ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.9717 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.00 และมีอายุระหว่าง 60 – 69 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.94 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 66.04 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 81.51 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 80.75 มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 81.89 และรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาแล้วอยู่ร่องว่าง 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.94

5.1.2 กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพิจารณาแยกเป็นรายค้านโดยพิจารณากระบวนการที่มีการปฏิบัติตามก่อที่สุดในแต่ละค้าน พบว่า ค้านคุณสมบัติ กระบวนการที่ปฏิบัติตามก่อที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง มีการตรวจสอบคุณสมบัติเกี่ยวกับการมีสัญชาติไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 99.25 ค้านขั้นตอนการขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กระบวนการที่ปฏิบัติตามก่อที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง ได้เตรียมแบบฟอร์มการลงทะเบียนรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไว้ให้ คิดเป็นร้อยละ 99.25 ค้านการตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กระบวนการที่ปฏิบัติตามก่อที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 98.49 ค้านวิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กระบวนการที่ปฏิบัติตามก่อที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง ได้จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 2 วิธี คือแบบเงินสดและโอนเข้าบัญชี คิดเป็นร้อยละ 96.23 ค้านการสื้นสุกดองการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กระบวนการที่ปฏิบัติตามก่อที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง ประกาศรายชื่อผู้สื้นสุกดองการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างน้อย 15 วัน คิดเป็นร้อยละ 93.96

5.1.3 สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบร่วมกัน ว่า สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.472$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายค้านพบว่า ค้านที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุการดำเนินงานมากที่สุดคือ ค้านผู้รับเงินสองคราที่เพื่อการรับชีพผู้สูงอายุซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.622$) รองลงมาคือ ค้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.560$) และค้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.458$) ตามลำดับ และค้านที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ น้อยที่สุดคือ ค้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.247$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายค้านพบว่า

5.1.3.1 ด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.247$) ข้อที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ มีการสำรวจผู้สูงอายุได้รับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมและทั่วถึง ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.389$)

5.1.3.2 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.560$) ข้อที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการด้วยความเต็มใจ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.725$)

5.1.3.3 ด้านผู้รับเงินลงทะเบียนเพื่อการเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมด้านผู้รับเงินลงทะเบียนเพื่อการเบี้ยงชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.662$) ข้อที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ผู้รับเบี้ยงชีพส่วนใหญ่ทราบด้วยว่ามีคุณสมบัติได้รับเบี้ยงชีพผู้สูงอายุตามที่กำหนดซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.725$)

5.1.3.4 ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.458$) ข้อที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการดำเนินการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ อย่างจริงจังซึ่งอยู่ในระดับมาก

5.1.4 สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

5.1.4.1 สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.854$) ด้านที่มีสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.970$) รองลงมาคือ ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.925$) และด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.667$) ตามลำดับ

1) สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุ ในส่วนของปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านกระบวนการขอต่อนการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านกระบวนการขอต่อนการปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.667$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ไม่มีการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมและทั่วถึง ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.845$)

2) สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุ ในส่วนของปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.970$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพูดจาไม่สุภาพ วงศ์ด้วยไม่เหมาะสม ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.004$)

3) สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุ ในส่วนของปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.925$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ไม่มีคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติผู้รับเบี้ยชีพผู้สูงอายุอย่างถูกต้อง ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.936$)

5.1.4.2 สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัญหาผู้สูงอายุ ที่มีสิทธิรับเบี้ยชีพผู้สูงอายุไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยชีพ ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคุณเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัญหาผู้สูงอายุ ที่มีสิทธิรับเบี้ยชีพผู้สูงอายุไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยชีพ พนบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.303$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ การสื้นสุคการได้รับเงินเบี้ยชีพผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.355$)

5.1.5 แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พ布ว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.442$) แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้บริการ ด้วยความเต็มใจซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.672$)

5.1.6 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง พ布ว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ครัวใส่ใจในการให้บริการคิดเป็นร้อยละ 37.34

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ องค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า

5.2.1.1 ด้านคุณสมบัติ กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพขององค์กรบริหารส่วนตำบลคุเมือง มีการตรวจสอบคุณสมบัติเกี่ยวกับการมีสัญชาติไทยมากที่สุด ซึ่งผลการศึกษาแสดงถึงกับผลการศึกษาของ อภิชัย บวร โนมท์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ องค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุเห็นด้วยในระดับมากต่อการเข้ามามีส่วนร่วมคัดเลือกผู้รับสวัสดิการ และยังเห็นด้วยในระดับมากสำหรับการคัดเลือกผู้รับสวัสดิการว่า สมควรพิจารณาผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังก่อนเป็นอันดับแรก หลักเกณฑ์ ขั้นตอนวิธีการในการพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุเพื่อรับสวัสดิการ โดยรวมพ布ว่า คณะกรรมการจะพิจารณาผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติอายุ 60 ปีขึ้นไป และมีสัญชาติไทย และทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุพา แก้วมาก (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการคัดเลือก และขออนุมัติผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผลการศึกษาของผู้วิจัยชี้ให้เห็นว่า กระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพนั้น กระทำไปตามกฎระเบียบที่

กำหนดไว้ แต่ยังขาดกระบวนการพิจารณาปัญหาอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น ปัญหาสุขภาพ ปัญหาด้านรายได้ จึงทำให้คนที่อาชญากรรมกว่าแต่บางครั้งอยู่ในฐานะคือกว่าได้รับการคัดเลือกให้ได้รับสวัสดิการ ก่อน

5.2.1.2 ด้านขั้นตอนการขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง ได้เตรียมแบบฟอร์มการลงทะเบียนรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไว้ให้ ทั้งนี้ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้กับผู้สูงอายุ ได้รับทราบสิทธิต่างๆ ของตนเองที่เพิ่งได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของประกาศฯ อนวัน (2552 : บพคดย๐) ได้ศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารเบี้ยยังชีพในองค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ความต้องการการประชาสัมพันธ์ ในเรื่องของการออกหน่วยประชาสัมพันธ์แจ้งให้ผู้สูงอายุทราบก่อน มีการเข้าใจเบื้องต้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเตรียมความพร้อมและปักป้องสิทธิต่างๆ ที่ตนเองเพิ่งได้รับการบริการจากรัฐ

5.2.1.3 ด้านการตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพของ องค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การประชาสัมพันธ์ในด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อาศัยกระบวนการผ่านผู้นำหมู่บ้านซึ่งเป็นองค์กรห้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับชาวบ้านมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้แก่ การไม่เข้าถึงข้อมูลการให้บริการ เช่น การที่ผู้สูงอายุบางคนอยู่ห่างไกลชุมชน และไม่ได้รับทราบข่าวสาร หากมีการประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำหมู่บ้าน ย่อมจะส่งผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2545 : 58 – 59) เพื่อช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุสามารถดำเนินชีวิตในชนบท โดยที่ไม่ต้องเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐซึ่งเป็นทางเลือกสุดท้ายสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจาก การเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์เป็นการแยกผู้สูงอายุออกจากครอบครัวและชุมชน อีกทั้งเพื่อประยุคดังประมาณของรัฐ

5.2.1.4 ด้านวิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพของ องค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง ได้จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 2 วิธี คือแบบเงินสดและโอนเข้าบัญชี

5.2.1.5 ด้านการสื้นสุดของการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่า กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพของ องค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง ประกาศรายชื่อผู้สื้นสุดการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างน้อย 15 วัน ทั้งนี้องค์กรบริหารส่วนตำบลควรระมัดระวังในการปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีความทันสมัยยิ่งๆ ขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดความช้าช้อนรายชื่อของผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

5.2.2 สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พนบ.ว่า สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุการดำเนินงานมากที่สุดคือ ด้านผู้รับเงินลงทะเบียนเพื่อการยังชีพผู้สูงอายุซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานซึ่งอยู่ในระดับมากและด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และด้านที่มีสภาพการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ น้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง ควรปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ให้สามารถรองรับและให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามนโยบายในการบริหารจัดการขององค์การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ธิวा ไทยแท้, 2551 : 8-11) กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณูปโภคที่ดีขึ้นหรือไม่ต่างกันว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการให้มากขึ้นรวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนภาคประชาสังคม และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นอีกหนึ่งการกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (10) กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทบາลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการลงทะเบียนและการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก ศตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ผลของการวิจัยของผู้วิจัยยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของประภาครี อนาวัน (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารเบี้ยยังชีพในองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารเบี้ยยังชีพในองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีความต้องการมากที่สุดคือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ในเรื่องมีการออกหน่วยประชาสัมพันธ์แจ้งให้ผู้สูงอายุทราบก่อนมีการขึ้นทะเบียน รองลงมาคือ ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าอาจจะมีการปรับปรุงและพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกต่าง ๆ ให้กับผู้มารับบริการ เช่น ห้องน้ำ ช่องทางให้บริการ เป็นต้น เพื่อให้ผู้สูงอายุ ได้รับการดูแลที่ดี เป็นไปตามหลักขององค์การสหประชาชาติกล่าวว่า ผู้สูงอายุควรได้รับอาหาร น้ำดื่ม ที่พักอาศัย เครื่องนุ่งห่ม และการดูแลสุขภาพ มีโอกาสที่จะทำงาน นอกจากนี้ ผู้สูงอายุสามารถอาศัยอยู่ท่านกลางสภาวะแวดล้อมที่มีความปลอดภัยและสามารถอาศัยอยู่ในบ้านได้ นานที่สุด รวมถึงความมีโอกาสได้รับประโยชน์จากการแผนงานด้านการฝึกอบรมและการศึกษาที่มีความเหมาะสมอีกด้วย

5.2.2.1 ด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรมีการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคขององค์กร เพื่อให้สามารถรองรับผู้มาใช้บริการ ได้อย่างเพียงพอ

5.2.2.2 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ควรมีการพัฒนาเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ เพื่อให้สามารถให้บริการกับผู้สูงอายุได้ครบถ้วน ดังที่ เกศนิ ปานสมัย (2552 : 174) ได้กล่าวว่า การพัฒนาในระดับปัจจุบันคือ การเพิ่มขึ้นของทักษะและความสามารถมีความเป็นอิสระมากขึ้น การมีความคิดสร้างสรรค์ การควบคุมตนเอง การมีความรับผิดชอบ และหากเจ้าหน้าที่มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น มีทักษะในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น สิ่งที่ด้านนี้ย่อมก่อให้เกิดผลดีกับผู้มารับบริการ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานย่อมเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

5.2.2.3 ด้านผู้รับเงินลงทะเบียนเพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของผู้วิจัยเองที่พบว่า ในกระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ด้านการตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบร่วมกับกระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพของ องค์กรบริหารส่วนตำบลคุณเมือง ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน รองลงมาคือ องค์กรบริหารส่วนตำบลคุณเมือง ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ องค์กรบริหารส่วนตำบลคุณเมือง และองค์กรบริหารส่วนตำบลคุณเมือง ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การประชาสัมพันธ์ในด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อาศัยกระบวนการผ่านผู้นำหมู่บ้านซึ่งเป็นองค์กรท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับชาวบ้านมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้แก่ การไม่เข้าถึงข้อมูลการให้บริการ เช่น การที่ผู้สูงอายุบางคนอยู่ห่างไกลชุมชน และไม่ได้รับทราบข่าวสาร หากมีการประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำหมู่บ้านย่อมจะส่งผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ

5.2.2.4 ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในภาพรวมด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อการดำเนินการข้างมีระเบียบการปฏิบัติและหลักเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสมนั้น นับเป็นปัญหาระดับค่อนข้างมากที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข เนื่องจากจะเป็นการบดบังการดำเนินงานและหากประสาจากแผนที่ที่ดีในการเดินทางแล้ว การเดินทางไปสู่เป้าหมายย่อมทำให้ล่าช้า ไม่เป็นไปตามกำหนด สืบเปลือยองทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์ ดังที่ บัญชา พลานิสงษ์ (อ้างอิงจาก ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2553 : 13 -15) กล่าวว่าความไม่ชัดเจนในแนวคิดและการปฏิบัติ และมีปัญหาของการปฏิบัติในสถานการณ์จริง จะส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรคการดำเนินนโยบายส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ ดังนั้นควรมีคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์การทำงานร่วมกัน เพื่อให้กำหนดกฎระเบียบวิธีปฏิบัติต่างๆ อันจะนำไปสู่แนวทางการทบทวนที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

5.2.3 สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

5.2.3.1 สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัญหาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการวิจัยพบว่าปัญหาในการปฏิบัติที่พบมากที่สุดคือด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ความมีการอบรมและพัฒนาให้กับบุคลากรให้มีทัศนคติในการให้บริการที่ดี มีทักษะในการให้บริการที่เพิ่มขึ้น พุฒาญาสุภาพกับผู้มารับบริการ ส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สร้างแรงจูงใจให้มีความกระตือรือร้นเอ้าใจใส่ในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ให้คำแนะนำตอบข้อشك星辰 กรณีมีข้อสงสัย เพื่อให้รองรับการให้บริการกับผู้สูงอายุได้ นอกจากนี้ความมีการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุอย่าง ครอบคลุมและทั่วถึง มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

5.2.3.2 สภาพปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในส่วนของปัญหาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ไม่มีคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างถูกต้อง อยู่ในระดับมากและระเบียบการปฏิบัติไม่ชัดเจนและไม่เหมาะสมซึ่งอยู่ในระดับมาก ซึ่งอภิชัย บัวโนทย์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ องค์กรบริหารส่วนตำบล โพธิ์ทอง อำเภอเสล祗มิ จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่คณะกรรมการจะจัดประชุมเฉพาะคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุ และขั้นตอนในการคัดเลือกผู้สูงอายุ พบว่าขั้นตอนโดยส่วนใหญ่ คณะกรรมการไม่มีการสำรวจข้อมูลความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุเลย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผล

การศึกษาของผู้วิจัยเอง เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านระเบียบ ข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าในด้านของหลักเกณฑ์และวิธีการยังไม่เหมาะสม ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีแนวทางที่ดีในการปฏิบัติงาน ขาดความชัดเจน ดังนั้น ควรมีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาร่วมกันในการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน และนำมาใช้ปฏิบัติใหม่อีกครั้ง

5.2.3.3 สภาพปัจจุหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วน ตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัจจุหาผู้สูงอายุ ที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนของปัจจุหาผู้สูงอายุ ที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของผู้วิจัยเอง ด้านสภาพปัจจุหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในส่วนของปัจจุหาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ด้านระเบียบ ข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพ ซึ่งพบว่าระเบียบการปฏิบัติไม่ชัดเจนและไม่เหมาะสม ซึ่งเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการตรวจสอบสถานะของผู้ได้รับเบี้ยยังชีพควรระบุหลักเกณฑ์และวิธีการที่ชัดเจน และนำไปปฏิบัติกับบุคคลทุกกลุ่มนิยมอีกครั้ง

5.2.4 แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วน ตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วน ตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พนว่า บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้บริการด้วยความเต็มใจซึ่งอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของชาามาศ วิเศษแก้ว (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการให้บริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วน ตำบลลูกคลองพา อำเภอท่าชัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า องค์กรบริหารส่วน ตำบลลักษณะเพร่ข้อมูลข่าวสารรวมถึงการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตผู้สูงอายุ ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สูงอายุรับรู้และรับทราบว่าตนมีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพเท่าใด จะได้รับในเดือนใด เป็นต้น เพื่อให้การจัดเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนั้นได้รับประโยชน์อันคุ้มค่าในการจัดให้ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุถือเป็นการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุอีกรูปแบบหนึ่ง เพื่อจัดสรรงบประมาณของรัฐบาลในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้กับผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชน หรือหมู่บ้านต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งประสบปัญหาความเดือดร้อน อันเนื่องจาก ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การใช้ชีพ ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู ภูมิท้องทึ้งและไม่สามารถประกอบอาชีพเดี่ยวคนเดียวได้ ดังนั้น การลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจึงมีประโยชน์มากเป็น 3 ด้าน ด้านเศรษฐกิจ ทำให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตในช่วงสุดท้ายอยู่ในชุมชนได้อย่างมีความสุขตามควรแก้ตัวภาพ ด้านสังคม ปลูกจิตสำนึกของชุมชนที่มี

ผู้สูงอายุกlothทึ่งได้ร่วมกันป้องกันแก้ไขปัญหาของชุมชน ด้านจิตใจ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าสามารถดำเนินอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนเป็นที่พึ่งของบุตรหลานและครอบครัว (สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2545 : 58 - 59) สำหรับแนวทางในการพัฒนานี้ ควรพัฒนาระบวนการทำงาน ร่วมกับการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น อาทิ ความไม่เป็นธรรมและไม่โปร่งใส และความไม่เข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดสรรเบี้ยยังชีพก่อให้เกิดความขัดแย้งในชุมชน (กฤษฎา อยู่พาสุก, 2553 : 30 - 31) การบูรณาการของงานและความไม่ต่อเนื่อง งานสวัสดิการผู้สูงอายุดำเนินงานแยกส่วน ระหว่างงานด้านสุขภาพกับงานด้านสังคม กระจายความรับผิดชอบอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐ จึงไม่เกิดงานในลักษณะบูรณาการและมีอุปสรรคอำนวยในการสั่งการกลไกการขับเคลื่อนขาดความต่อเนื่องทั้งในระดับนโยบาย และการปฏิบัติจริงไม่บรรลุเป้าหมาย การนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง เนื่องจากความไม่ชัดเจนในแนวคิดและการปฏิบัติ และมีปัญหาของการปฏิบัติในสถานการณ์จริง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

5.3.1.1 กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ควรมีการพัฒนาระบวนการทำงานในด้านเกี่ยวกับการตรวจสอบสิทธิ การสำรวจสิทธิ และการประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับสิทธิพิเศษต่างๆ ของผู้สูงอายุ และการจ่ายเบี้ยยังชีพให้ทันตามเวลาที่กำหนด

5.3.1.2 สภาพการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลคลุเมือง ในด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน เนื่องจากผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยควรปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศป้องกันฐานะ เช่น ห้องน้ำ ซ่องทางการให้บริการ ในชั่วโมงเร่งด่วน เป็นต้น

5.3.1.3 ปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคลุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนของปัญหาขององค์กรบริหารส่วนตำบล จากปัญหาที่พบในการศึกษา พบร่วมด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เป็นด้านที่มีปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด ซึ่งเมื่อศึกษาในรายละเอียดแล้วพบว่า ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพูดจาไม่สุภาพ รวมตัวไม่เหมาะสม ดังนั้น ควรต้องมีการอบรมและพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการบริการให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ให้มีจิตบริการ และเอาใจใส่การบริการ เปลี่ยนแปลงแนวคิดในการทำงาน การให้บริการ

5.3.1.4 แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ขององค์กร
บริหารส่วนตำบลคุเมือง ควรมีการประชุมซักซ้อมและทบทวนแนวทางขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงาน
ค้านเบี้ยงชีพผู้สูงอายุ ก่อนการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างรวดเร็ว และมี
มาตรฐานของน้อยที่สุด ซึ่งจะช่วยให้สภากาชาดดำเนินงานที่ ควรมีการปรับปรุงซ่องทางการ
ให้บริการเพิ่มขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาระบวนการจ่าย
เบี้ยงชีพผู้สูงอายุ

5.3.2.2 ควรเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพปัญหาในการดำเนินการจ่าย
เบี้ยงชีพผู้สูงอายุตามตัวแปร อายุ อาชีพ ศึกษา พื้นที่

5.3.2.3 ควรศึกษาสาเหตุและปัจจัยที่มีผลต่อการสภาพการดำเนินการจ่ายเบี้ย
งชีพผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- ✓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. โครงการประเมินผลการจ่ายเงินส่งเสริมที่เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ : บางกอกบล็อก จำกัด, 2554.
- กิริธรรม วรรณทวี. ปัญหาการนำนโยบายของกรมที่ดินไปปฏิบัติโดยสำนักงานที่ดินจังหวัดสุรินทร์. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- กฤตภาส อุย่าสุก. การประเมินกระบวนการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอครัวษี จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
- เกศินี ปานสมัย. แนวทางการพัฒนาการให้เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลระมัง อำเภอชุมแสง จังหวัดครัวเรค. การค้นคว้าอิสระปริญญาตรีประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
- กรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : เอกสารพิมพ์, 2547.
- ขัตติยา กรณ์สูต. วงจรนโยบายและเทคนิคิวธีในแต่ละขั้นตอน. คณะสังคมสังเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2551.
- ✓ จุฑามาศ วิเศษแก้ว. แนวทางการพัฒนาการให้บริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคลองพา อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. การค้นคว้าอิสระปริญญาตรีประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
- ✓ ชัยณรงค์ บุญชุ่ม. การบริหารจัดการการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง อำเภอคุกข้าวปุ่น จังหวัดอุบลราชธานี. การค้นคว้าอิสระปริญญาตรีประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
- ✓ นลินี โล่ห์ชิงชัยฤทธิ์. การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ : กรณีศึกษา เทคนาลอนกรเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญาตรีประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- ✓ เนณสุชา จิรพัฒนพงศ์. การศึกษาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กร บริหารส่วนตำบลอย่างตลาด อำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษา วิสัยทัศน์และผลกระทบทางเศรษฐกิจ ภาคใต้ : มหาวิทยาลัยมหा�สารคาม, 2553.
- ✓ นุญชุม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยเล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวิชาสาสน์, 2547.
- ✓ บรรลุ ศิริพานิช. ผู้สูงอายุไทย : ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรของสังคม. กรุงเทพฯ : สถาบันผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย, 2542.
- ✓ ประภาศรี อนาวัน. ความต้องการของผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพการบริหารเบี้ยยังชีพในองค์กร บริหารส่วนตำบลเมืองชุม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าอิสระปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2553.
- ✓ พิมพ์ชนก ไพรพินาศ. แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัด ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.
- ✓ นรกต ติงหะเซนทร์. “สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไทย”, ใน การประชุมวิชาผู้สูงอายุภาคกลาง โครงการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการ สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบท. กรุงเทพฯ : สถาบันปรีกษาศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ, 2546.
- ✓ มัลลิกา มติโก. ประเมินสถานภาพทางสุขภาพและสังคมของผู้สูงอายุไทย : วิเคราะห์จาก วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
- ✓ นาเรียม นิลพันธ์. วิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทาง การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- ✓ รังสรรร เนียมสนิท. สถิติพื้นฐาน ชุด สถิติพรรณณและการแจกแจงความน่าจะเป็น. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.
- ✓ วรเดช จันทรศร. การนำนโยบายไปปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สาขบลือกและการพิมพ์, 2548.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

วิชัย รูปจำดี. ทฤษฎีและตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ. คณะสังคม
สังเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

ศรีเรือน แก้วกังวาน. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. แนวทางการจัดบริการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

ศุภชัย yawaphay. นโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
สมชาย วงศ์เกย์มนสกุล. การวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุดรธานี : อักษรศิลป์,
2553.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมวิทยาผู้สูงอายุ : ความเป็นจริงและการคาดการณ์ในสังคมไทย.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

สุทา แก้วมาก. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของ
องค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี. การค้นคว้าอิสระ
ปริญญาวิจัยประจำสำนักงานสถาบันมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2552.

สุรกุล เจนอบรม. วิทยาการผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. การคาดประมาณประชากรของ
ประเทศไทย 2543 – 2573. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ, 2550.

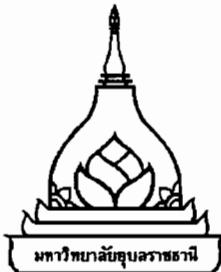
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. คู่มือการปฏิบัติงานด้านการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2554.

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดนนทบุรี. “การพัฒนาฐานแบบการ
จัดบริการสุขภาพและสวัสดิการสังคมเชิงบูรณาการในชุมชน”, ใน เอกสารประกอบ
โครงการอบรมพัฒนาบุคลากรเพื่อการปฏิบัติงานผู้สูงอายุในชุมชน (อบต.บางสีทอง).
นนทบุรี : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดนนทบุรี, 2552.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- เสนอ อินทร์สุขศรี. ฉันจะเป็นผู้สูงอายุที่มีความสุข. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ, 2551.
- ธรรมเดช ภูกันคำ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการสร้างเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทางตอน จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาตรี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๗.
- อกิจชัย บัว โนทบี. ปัญหาการจัดการบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ องค์กรบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓.
- Pressman, Jeffery L. and B.Wildavsky Aaron. **Implementation.** Berkeley: University of California Press, 1973.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”

คำชี้แจง

แบบสอบถามดูคนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการศึกษาค้นคว้า
อิสระ (Independent Study) หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน
ศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

2. เพื่อศึกษาสภาพการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคุเมือง
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วน
ตำบลคุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลคุเมือง ออำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้จะเก็บเป็นความลับ และนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น ดังนั้น เพื่อ
ความสมบูรณ์ของผลงานการวิจัย จึงขอความกรุณาท่านให้ข้อมูลตามความเป็นจริง โดยท่านไม่ต้อง^{ระบุชื่อและที่อยู่ของท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ข้อมูลมา ณ โอกาสนี้}

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นันท์ภาคร อุ่นซิม

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ

คำชี้แจง : โปรดเติมข้อความหรือตัวเลขในช่องว่างและทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

(.....) ชาย (.....) หญิง

2. อายุ (.....) 60 - 69 ปี (.....) 70 - 79 ปี
 (.....) 80 - 89 ปี (.....) 90 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

(.....) โสด (.....) สมรส
 (.....) หัวร้าง (.....) หม้าย

4. ระดับการศึกษา

(.....) ไม่ได้รับการศึกษา (.....) ประถมศึกษา
 (.....) ม. 3 หรือเทียบเท่า (.....) ม.6 หรือเทียบเท่า
 (.....) อนุปริญญา (.....) ปริญญาตรี
 (.....) สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

(.....) ค้าขาย (.....) เกษตรกร
 (.....) รับจ้างทั่วไป (.....) ลูกจ้างบริษัทเอกชน/ร้านค้า
 (.....) ธุรกิจส่วนตัว (.....) อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

(.....) ต่ำกว่า 5,001 บาท (.....) 5,001 - 10,000 บาท
 (.....) 10,001 - 15,000 บาท (.....) 15,001 ขึ้นไป

7. ท่านได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาเป็นระยะเวลา ปี เดือน

**ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการศึกษากระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี**

คำชี้แจง : ให้ท่านทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างที่ท่านคิดว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อที่	กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ อบต.คูเมือง	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1.	ด้านคุณสมบัติ		
1.1	อบต.คูเมือง มีการตรวจสอบคุณสมบัติเกี่ยวกับการมีสัญชาติไทย		
1.2	อบต.คูเมือง มีการตรวจสอบภูมิลำเนาผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		
1.3	อบต.คูเมือง มีการตรวจสอบอาชญาของผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		
1.4	อบต.คูเมือง ได้ตรวจสอบความช้าช้อนของผู้สิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		
2.	ด้านขั้นตอนการขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		
2.1	อบต.คูเมือง มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการลงทะเบียนการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		
2.2	อบต.คูเมือง ได้แจ้งให้ไปขึ้นทะเบียนด้วยตนเอง		
2.3	อบต.คูเมือง ได้เตรียมแบบฟอร์มการลงทะเบียนรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไว้ให้		
3.	ด้านการตรวจสอบสถานะของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		
3.1	อบต.คูเมือง ตรวจสอบการมีชีวิตอยู่ของผู้สูงอายุในเดือนมีนาคม และตุลาคมของทุกปี		
3.2	อบต.คูเมือง ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลลูกเมือง		
3.3	อบต.คูเมือง ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน		
3.4	อบต.คูเมือง เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ		

ข้อที่	กระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ อบต.คูเมือง	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
4.	<p>ดำเนินวิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ</p> <p>อบต.คูเมือง ได้จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแบบขั้นบันได</p> <p>อบต.คูเมือง ได้จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 2 วิธี คือแบบเงินสดและโอนเข้าบัญชี</p> <p>อบต.คูเมือง จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กายในวันที่ 10 ของทุกเดือน</p> <p>อบต.คูเมือง มีการโอนเบี้ยยังชีพเข้าบัญชีเงินฝากของผู้รับมอบอำนาจ</p> <p>อบต.คูเมือง ให้ผู้อื่นรับเบี้ยยังชีพเป็นเงินสดแทนได้</p> <p>อบต.คูเมือง ได้จ่ายเบี้ยยังชีพเป็นเช็คให้กับผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ</p> <p>อบต.คูเมือง ได้จ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุในเดือนถัดไปกรณีไม่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเดือนที่ผ่านมา</p>		
5.	<p>ดำเนินการลื้นสุดของการ ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ</p> <p>อบต.คูเมือง มีการตัดสิทธิผู้ลื้นสุดการ ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ</p> <p>อบต.คูเมือง ได้ถอดถอนรายชื่อเมื่อผู้รับเบี้ยยังชีพลื้นสุดสิทธิ</p> <p>อบต.คูเมือง ให้แจ้งเป็นหนังสือเมื่อต้องการถะลิฟฟิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ</p> <p>อบต.คูเมือง ประกาศรายชื่อผู้ลื้นสุดการ ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อย่างน้อย 15 วัน</p>		

ตอนที่ 3 สภาพการการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง

อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

คำชี้แจง : ให้ท่านทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างที่ท่านคิดว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

สภาพการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. ค้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน					
1.1 มีช่องทางให้บริการหลากหลาย					
1.2 ขั้นตอนการให้บริการแต่ละขั้นตอนมีความสะดวก และรวดเร็ว					
1.3 ขั้นตอนการให้บริการมีระบบไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีความชัดเจน					
1.4 มีแผนผังลำดับขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ อย่างชัดเจน					
1.5 มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ให้ผู้สูงอายุ ทราบอย่างทั่วถึง					
1.6 มีการจัดบริการห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ					
1.7 มีการสำรวจผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่าง ครอบคลุมและทั่วถึง					
1.8 มีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นไปตามเวลาที่กำหนด					
2. ค้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน					
2.1 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพูดจาสุภาพ อัธยาศัยดี วงศิริ เรียบร้อยและเหมาะสม					
2.2 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการด้วยความเต็มใจ					
2.3 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้คำแนะนำตอบข้อซักถาม ได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง น่าเชื่อถือ					

สภาพการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
2.4 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม					
2.5 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถดีในการให้ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเข้าใจเรื่องการรับเบี้ยได้					
2.6 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทราบข้อมูลเรื่องการรับเบี้ยยังชีพ					
2.7 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างเป็นธรรมและโปร่งใส					
2.8 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่					
3. ด้านผู้รับเงินลงทะเบียนเพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ					
3.1 ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทราบหลักเกณฑ์ตลอดจนวิธีการคัดเลือกผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
3.2 ผู้รับเบี้ยยังชีพส่วนใหญ่ทราบด้วยว่ามีคุณสมบัติได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามที่กำหนด					
3.3 ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทราบวัตถุประสงค์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพื่อการยังชีพว่าเป็นการช่วยผู้ยากไร้					
3.4 ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทราบข้อมูลการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากคณะกรรมการประจำชุมชน					
4. ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
4.1 มีระเบียบการปฏิบัติกำหนดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม					
4.2 คณะกรรมการที่ตรวจสอบคุณสมบัติผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้มามากหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง					
4.3 ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐภาคเอกชนและประชาชนในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างจริงจัง					

**ตอนที่ 4 สภาพปัจจัยการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี**

คำชี้แจง : ให้ท่านทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างที่ท่านคิดว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

สภาพปัจจัยการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. ด้าน อบต.					
1.1 ด้านกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงาน					
1.1.1 มีช่องทางในการให้บริการจำกัด					
1.1.2 ขั้นตอนในการให้บริการไม่สะดวก ล่าช้า					
1.1.3 ไม่มีผังลำดับขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการ					
1.1.4 ไม่มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์					
1.1.5 ไม่มีการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมและทั่วถึง					
1.1.6 การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนด					
1.2 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน					
1.2.1 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพูดจาไม่สุภาพ วงศ์สกปรก ไม่เหมาะสม					
1.2.2 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ให้คำแนะนำดูแลชักดิบ กรณีมีข้อสงสัย					
1.2.3 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
1.2.4 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความกระตือรือร้นเอาใจใส่ในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
1.3 ด้านระเบียบข้อปฏิบัติในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
1.3.1 ระเบียบการปฏิบัติไม่ชัดเจนและไม่เหมาะสม					
1.3.2 ไม่มีคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างถูกต้อง					

สภาพปัจจุหาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
2. ค้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
2.1 ไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในประเด็นดังต่อไปนี้					
2.1.1 เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
2.1.2 เกี่ยวกับขั้นตอนการขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
2.1.3 เกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบสถานะของผู้มีสิทธิรับเงิน เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
2.1.4 เกี่ยวกับวิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
2.1.5 เกี่ยวกับการสื้นสุกดการได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนากระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อําเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

คำชี้แจง : ให้ท่านทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างที่ท่านคิดว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

แนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. วัตถุประสงค์ของนโยบายถ่ายโอนงานสวัสดิการ สังคม ค้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีความชัดเจน					
2. นโยบายของผู้บริหารมีความชัดเจนสามารถนำไป ดำเนินงานค้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
3. ระเบียบวิธีปฏิบัติในการดำเนินงานค้านเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ มีความชัดเจน					
4. มีการประชุมซักซ้อมและทบทวนแนวทางขั้นตอน และวิธีปฏิบัติงานค้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					

แนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
5. มีการประชุมทบทวนบทบาทหน้าที่ ของบุคลากรซึ่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
6. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามระเบียบวิธีปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง					
7. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติสามารถตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี					
8. อบต.กำหนดจำนวนหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแยกจากงานอื่นชัดเจน					
9. จำนวนบุคลากรที่มีอยู่เหมาะสมกับภาระงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ต้องรับผิดชอบ					
10. อบต.มีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ					
11. เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่มีช่วยให้สามารถปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
12. บุคลากรของ อบต. มีความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารด้านการเงินการคลัง					
13. อบต.มีการเบิกจ่ายงบประมาณ ได้ถูกต้องตรงตามกำหนดเวลา					
14. ผู้บริหารของ อบต. ส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนา ความสามารถด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ					
15. ผู้บริหารของ อบต. ส่งเสริมบรรยายคำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีทักษะคิดที่ดีต่องานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่รับผิดชอบและมีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					

แนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
16. การดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นภารกิจหลักของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง					
17. บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้บริการด้วยความเต็มใจ					
18. เมื่อประสบปัญหาในการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือแก่ไขปัญหางานสำเร็จลุล่วงด้วยดี					
19. ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ					
20. ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากรายชื่อที่คิดประกาศโดยเปิดเผย					

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลลูกเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล ประวัติการศึกษา	ว่าที่ร้อยตรี(หญิง) นันท์ภาอุ อุ่นชิน นักยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน Narin Ngul อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2541 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา ห้องตรา อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2543 ปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2547 ประวัติการทำงาน ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน
	เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชี 2 องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแขม อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2547 เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชี 5 ที่ทำการองค์กรบริหารส่วนตำบลคลุเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

